

1/2009

Ročník XIX
leden 2009

Cena 20 Kč

IKD

Informace královéhradecké diecéze

První list Soluňanům

Tomáš Holub
Letem, světem ...mládeže
Liturgický oděv v proměnách staletí

Domov Svatého Josefa v Žirči
Tříkrálová sbírka 2009
Návštěva z Indie

Ohlédnutí za Celostátním setkáním animátorů seniorů

Ve čtvrtek 20. 11. 2008 ráno se do Hradce Králové začali z celé republiky sjíždět nejen animátoři seniorských společenství, ale i pracovníci charitních, sociálních či jiných zařízení a ti, kteří se zajímají o problematiku seniorského věku. Cílem dvoudenního setkání bylo povzbudit animátory a všechny, kdo se chtějí věnovat pastorační práci seniorů, aby se nebáli být skrze svoji práci požehnáním pro společenství seniorů – tak jak to říkají slova motto zvolená pro setkání „Staň se požehnáním!“ (Gn 12,2)

Zahajovací bohoslužba; foto: Jan Jankovič

Bohatý program připravilo Diecézní centrum pro seniory v Hradci Králové. Začal mší svatou v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Slavnostní bohoslužbu celebroid Mons. Karel Otčenášek spolu se světícím biskupem olomoucké arcidiecéze Mons. Josefem Hrdličkou a arcibiskupem Bernardem Morasem z Indie.

Velmi hutné byly v oba dny bloky přednášek. Ve čtvrtek Prof. MUDr. ThLic. Květoslav Šipr hovořil o vzdělávání seniorů, především o univerzitách třetího věku. Svoji přednášku uvedl výrokiem Zdeňka Bordovského: „Starý člověk se nemá ptát: co ještě mohu očekávat od života, ale co život ještě očekává ode mne. Právě ve stáří má člověk více času, aby se mohl věnovat svým zálibám, na které dříve nezbýval čas. Vzdělání podporuje všeobecný rozhled a má stimulovat k aktivitě.“

Dalším přednášejícím byl doc. MUDr. ThDr. Jaroslav Max Kašparů, Ph.D., který si vybral za téma „Ageismus“, což můžeme přeložit jako „věková diskriminace“. Hovořil také o mezilidské komunikaci a dal přítomným deset dobrých rad: „Tvé slovo má být: dobré, pravdivé, spravedlivé, velkorysé, odvážné, něžné, utěšující, přijímající druhého, respektující, moudré nebo žádné. Pak už mlč, řekl jsi všechno to nejdůležitější.“ S přednáškou „Seniři a židovsko - křesťanské vztahy v současné společnosti“ přijela Lucia Faltin, MA z Velké Británie.

Pátek patřil PhDr. Kateřině Lachmanové, Th.D., která mluvila o duchovním rozměru života seniorů. Toto téma je pro zralý věk velmi důležité; jedná se např. o příležitost k novému obrácení, smíření s druhými, se sebou, se svým životem. Slova prof. PhDr. Jara Křivohlavého, CSc, o moudrosti ve stáří byla tečkou za všemi přednáškami a jistě zahrála na duši.

Kromě přednášek byly na programu diskuze a sdílení, v němž se jednotliví účastníci setkání měli možnost podělit s druhými o své zkušenosti s prací se seniory. Zazněla spousta zajímavých námětů k další činnosti např. pořádání manželských setkání pro seniory.

Čtvrteční večer zakončil benefiční koncert Evy Pilarové. Jeho výtěžek bude věnován na projekt Diecézní charity Hradec Králové „Domky pro chudé“ v Indii. Koncert se setkal s příznivou odezvou a návštěvníci odcházeli spokojeni s úsměvem na tváři.

V pátek odpoledne se odehrávala výměna zkušeností jednotlivých diecézí. Jejich zástupci představili své programy a aktivity pro seniory. Setkání animátorů uzavřela mše svatá v katedrále Svatého Ducha, kterou celebroid Mons. Dominik Duka, OP.

„Překvapil mě velký počet účastníků, kteří k nám zavítali z mnoha koutů Čech, Moravy a Slezska, bylo jich na 170. Nejvíce mě potěšily rozhovory s animátory, kteří hodnotili setkání jako obohacující pro další jejich službu, což je, myslím, jedna z nejdůležitějších věcí na celé akci,“ shrnula své bezprostřední dojmy organizátorka setkání, Veronika Čepelková.

Další setkání je plánováno příští rok opět v podzimním čase na dny 12. – 13. listopadu.

Marie Göttlicherová

Z koncertu Evy Pilarové; foto: Václav Hron

Obsah

TÉMA: Svatý Pavel - apoštol národů: První list Soluňanům

Reportáž	2
Ohlédnutí za Celostátním setkáním animátorů seniorů	
Rozhovor	4
Tomáš Holub	
Stalo se	5
Zprávy z diecéze	
Téma	6
Svatý Pavel - apoštol národů, První list Soluňanům	
Duchovní život	8
Pastýřský list k novému roku	
Liturgický kalendář	
Seniorům	9
Představujeme program diecézního centra pro seniory na rok 2009	
Školství	10
Sbírka na církevní školství - poděkování všem dárčům	
To máme mládež	11
Letem, světem...mládeže	
Papežská misijní díla	12
Připravit půdu- navázat spolupráci se školami	
Charitní listy	13
Ze života	17
Vikariátní setkání mládeže v Novém Městě nad Metují	
Církevní Silvestr mládeže v Chotěborkách 2008	
Vizitace v Josefově a Jásenné	
Zpožděny	
Matka Boží pomáhá a zachraňuje	
Pro volné chvíle	19
Křížovka	
Svatý Pavel - apoštol národů	
Z biskupství	20
Diář biskupů	
Pozvánky	21
Nabídky a oznámení	22
Duchovní, kulturní, vzdělávací a jiné programy	
Literatura a média	24
Proglas	
Karmelitánské nakladatelství; Paulínky	
Kultura	25
Valdická kartouza - Uzavřený svět	
Ivetka a hora	
Paraguay v době jezuitských redukcí	
Kultura a historie	26
Liturgický oděv v proměnách staletí: 1. Počátky liturgického odívání (do roku 313)	

Vydává: Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové. **Redakce:** IKD, Velké náměstí 32, 500 03 Hradec Králové, telefon: 495 063 422, e-mail: ikd@diecezechk.cz, www.diecezechk.cz/ikd. **Šéfredaktor:** Mgr. Luděk Bárta, tel.: 737 215 332; **redakční rada:** P. ICLic. Karel Moravec, P. Mgr. Zdeněk Skalický, Ing. Mgr. Marie Zimmermannová, Ing. Hana Demlová, Mgr. Jaroslava Kopecká, Mgr. Bronislava Halbrštátová, Mgr. Petr Polehla, Mgr. Ludmila Horáčková, Jana Karasová. **Sazba a tisk:** JIPRINT Jihlava, tel. 567 304 720. **Evidenční číslo:** MK ČR E 10261. **Měsíčník. Cena:** 20 Kč. **Roční předplatné:** 220 Kč. **Bankovní spojení:** Raiffeisenbank, a. s., Hradec Králové, č. ú. 1016004393/5500, var. symbol 551, specifickým symbolem je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek). **Sazba** freeware písmem Lido Střešovické písmolijny. Toto číslo IKD vychází **19. 12. 2008**. **Uzávěrka příštího čísla:** 9. 1. 2009, **vyjde** 26. 1. 2008. *Vychází s církevním schválením. Redakce si vyhrazuje právo na krácení dodaných textů.*

Milé čtenářky a čtenáři,

těší mě, že se s Vámi mohu setkat prostřednictvím stránek IKD i v novém roce. Zdá se mi, že nemusím složitě komentovat grafickou proměnu časopisu. Snažili jsme se nejít úplně radikální cestou, spíše doladit stávající stav. Doufám, že změny budete chápat jako krok správným směrem.

Jako hlavní téma pro každé číslo jsme zvolili rozbor jednotlivých listů svatého apoštola Pavla. Díly seriálu navazují na ty pojednávající o apoštolově životě, otisknuté v několika posledních číslech IKD. V druhé polovině roku plánujeme společně s autorem podat výklad některých otázek Pavlovy teologie. Druhým velkým seriálem, který Vás bude po celý rok provázet, jsou dějiny liturgického odívání. Kněžský oděv, přestože ho máme při každé mši svaté na očích, stojí mnohdy mimo náš zájem. P. Radek Martinek se jako jediný badatel v České republice soustředí na dějiny liturgického odívání, zároveň se věnuje záchraně zbývajících exemplářů liturgického oděvu a péči o ně.

Nechybí rozhovor, tentokrát s novým generálním vikářem naší diecéze, Mons. Tomášem Holubem, a další rubriky, na které jste zvyklí.

Za celou redakci Vám přeji hodně příjemných chvil strávených nad stránkami IKD

Luděk Bárta

Foto na titulní stránce:

Vojtěch Macek

Tomáš Holub

Nového generálního vikáře královéhradecké diecéze Mons. Tomáše Holuba (41) není třeba zvláště představovat. Mnozí jej znají z jeho působení v Armádě ČR, v níž se zasloužil o vznik novodobé vojenské duchovní služby. Nyní hodnotí svou dosavadní kněžskou dráhu a představuje své vize, se kterými vstupuje do nové role.

Otče Tomáši, než se dostaneme k jádru povídání o vašem současném úřadu, můžete v kostce zmínit své dětství, vyličit prostředí, ve kterém jste vyrůstal, a popsat svou cestu ke kněžství?

Narodil jsem se v Červeném Kostelci, v Podkrkonoší, v rodině, která čítá celkem pět dětí. Jsem nejstarší a mohu říci, že dětství pro mě bylo obdobím velmi radostným jak v rovině přirozeného dětství a atmosféry rodiny, tak v rovině duchovní, kdy jsme vyrůstali skutečně vedeni příkladem našeho tatínka a naší maminky, kteří nám ukazovali nejen slovem, ale především svým příkladem, že mají Pána Boha rádi.

Absolvoval jsem gymnázium v Náchodě a tam jsem se v posledním ročníku při přípravě na přebor republiky ve volejbale setkal s úplně jinou životní situací, protože kvůli žlutence jsem najednou měl obrovské množství času a místo tréninků jsem ležel na infekčním oddělení v Náchodě. A tento čas byl pro mě dobou, kterou Pán Bůh využil pro to, aby mi způsobem, který jsem opravdu vnímal jako konkrétní pozvání, nabídl cestu ke kněžství. Takže jsem pak, ještě ne osmnáctiletý, vstoupil do semináře.

Jakým způsobem jste byl pro pozici generálního vikáře vybrán a jak jste se na ni připravoval?

Musím velmi ocenit to, jakým způsobem pan biskup Dominik Duka přemýšlel a přemýšlí o tom, jak bude diecéze fungovat v budoucnosti, protože náš první rozhovor o možnosti sloužit v diecézi jako generální vikář přišla již před několika lety, a tak jsem se delší dobu snažil dívat na diecézi

(i z vnějšího pohledu vojenského kaplana) už s vizí, že jednou přijmu - dá-li Hospodin - určitou službu, která bude spojena s vedením diecéze. Také jsem se snažil vnímat diecézi jako prostředí, kde lidé společně usilují o to jít za Hospodinem a ptát se, co po té organizační stránce, po stránce priorit je důležité, aby tato snaha byla také požehnaná.

To se tedy týká té dlouhodobější přípravy a po té existovala ta bezprostřední příprava, která byla téměř půlroční, ve které jsem po svém návratu z Říma sloužil jako moderátor kurie a v každodenním kontaktu s Mons. Josefem Sochou jsem se připravoval na ty zcela praktické a konkrétní věci, které jsou spojeny se službou generálního vikáře a moderátora kurie, toho, který je zodpovědný za chod úřadu biskupství. Tato možnost být delší dobu přímo v centru dění a zároveň na sobě ještě nenést břemeno zcela přímé zodpovědnosti myslím byla něčím, co teď zpětně hodnotím jako naprosto geniální.

Jaké máte vize a co chcete v roli generálního vikáře dokázat či průběžně vykonávat?

Já jsem se pokusil formulovat si základní smysl toho, proč chci přijmout službu generálního vikáře. A tento cíl, který v těchto dnech stále znovu opakuji před těmi, se kterými se jako nový generální vikář setkávám, je, že se modlím, aby moje služba přispívala k tomu základnímu, o co se jedná v církvi: aby se konkrétní lidé v naší diecézi setkali s živým Bohem. A snažím se v těchto dnech podrobovat tomuto kritériu všechny ty konkrétní věci a organizační procesy, které se odehrávají zde na biskupství, nebo které svými rozhodnutími ovlivňujeme v rámci celé diecéze. A právě pod velmi kritickým dohledem tohoto svého cíle se dívám na biskupství a diecézi a ptám se, co je třeba v některých věcech posunout nebo vylepšit, aby tomu kritériu to, co konáme, opravdu dostalo. To je

Chci, aby se lidé setkali se živým Bohem

jedna věc; tím druhým, pro mě velmi důležitým cílem je, abychom neztratili zde na biskupství určitou rodnou atmosféru, která je velkým darem, se kterým jsem se setkal, když jsem sem přišel. Jsem přesvědčený, že atmosféra otevřenosti a přátelství je zcela přirozeně možná i ve spojení s jasnými pravidly fungování biskupství jako instituce, a že takto potom vytváří možnost, aby ti, kterým máme my jako biskupství sloužit, tedy kněží, sem přicházeli s důvěrou, že zde budou přijati s jasnými odpověďmi, přátelskou atmosférou a povzbuzením pro to, co konají.

Nový rok často bývá pro řadu lidí impulsem k novoročním předsevzetím, dáváte si i vy nějaké?

Já osobně si moc novoroční předsevzetí nedávám, vždycky se domnívám, že to je něco, co skončí velmi brzy, protože člověk je pak pohlcen takovými různými povinnostmi všedního dne. Dal jsem si velké předsevzetí na začátek té své služby jako generální vikář. A to, abych se snažil všechny věci hodnotit podle toho základního kritéria, jestli pomáhají osobnímu setkání člověka s Bohem, a tak se přiznám, že toto by snad asi bylo mé novoroční předsevzetí.

Vojtěch Macek, Lukáš Janeček

Z diecéze

Praha (hf) Na základě programu pastoračního plánu naší diecéze se letos poprvé konala v sobotu 15. 11. 2008 pouť královéhradecké diecéze do chrámu Panny Marie Vítězné v Praze. Tento malebný kostel na Malé Straně je místem, kam snad žádný návštěvník z ciziny při své návštěvě Prahy neopomene zavítat. Hlavním důvodem je milostná soška malého Ježíška, tzv. Pražské Jezulátko. Vždy, když cestuji do zahraničí, především do zemí jižní Evropy, říkám si, jak je zvláštní, že tam může být tak silná úcta k malému Dítěti Ježíši. V Čechách často ani lidé pořádně neví, že Jezulátko je vlastně našim "národním patronem". Lidé poklekají, chtějí se sošky dotknout, políbit či jinak uctít. A co my? Uvědomuji si, jak silná a mocná je modlitba k Jezulátku zvláště v dnešní době.

Soška Jezulátka pochází ze Španělska, v 16. století byla přivezena do Čech a v roce 1628 darována Polyxenou z Lobkovic (manželka nejvyššího kancléře a vůdčí osobnosti katolické šlechty Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic) klášteru bosých karmelitánů u Panny Marie Vítězné. Kult Jezulátka zesílil po korunovací sošky pražským arcibiskupem v roce 1655.

Na začátku diecézní pouti vedené otcem biskupem Dominikem Dukou, OP a arcibiskupem Karlem Otčenáškem se stala dramatická a velmi bolestná událost v podobě napadení otce Petra Šleicha, převora místního konventu, jedním cizincem. Otec Šleich celou pouť ve spolupráci s naším diecézním poutním centrem připravoval a moc se na ni těšil. Přesto byla celá pouť za účasti přibližně 400 poutníků velmi požehnaná, což podtrhla atmosféra v chrámu při modlitbě u oltáře Jezulátka a zpěvu naší národní hymny v závěru poutního programu. Hlavní bohoslužbu s promluvou otce biskupa Dominika vystihující historické souvislosti, význam úcty Jezulátka i nutnost zachování základních principů rodinného života doprovázel zpěvem Petr Maria Lutka. Otec Pavel Dokládál musel neočekávaně v programu nahradit zraněného otce převora. Naše diecéze přijala skrze otevřenou náruč otce biskupa Dominika vzácný dárek - sošku Pražského Jezulátka. Už nyní je jasné, že rozhodnutí otce biskupa zařadit do hlavního pastoračního plánu diecéze pouť k Pražskému Jezulátku bylo šťastné. Těšíme se tedy na další pouť 14. 11. 2009. Připojte se také?

Hradec Králové (vm) Mons. Tomáš Holub, dosavadní moderátor diecézní kurie v Hradci Králové a poradce ministryně obrany, byl od 1. prosince 2008 nově jmenován generálním vikářem k současnému jedinému generálnímu vikáři Mons. Josefu Sochovi. Oba budou vedle biskupa Mons. Dominika Duky, OP statutárními zástupci diecéze a svůj úřad budou spravovat podle daných kompetencí určených sídelním biskupem. Dne 1. 12. 2008 v 10 hodin v kapli biskupské rezidence v Hradci Králové oba generální vikáři Mons. Tomáš Holub a Mons. Josef Socha převzali z rukou biskupa Mons. Dominika Duky, OP nové ustanovovací dekrety, Mons. Tomáš Holub složil rovněž potřebnou přísahu. Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D. se narodil 16. srpna 1967, pochází z věřící rodiny z Červeného Kostelce. Jako bohoslovec Arcibiskupského semináře absolvoval Katolickou teologickou fakultu UK v Praze a 28. srpna 1993 byl v Hradci Králové vysvěcen na kněze biskupem Karlem Otčenáškem.

Jeho prvním působištem byla v letech 1993 - 1996 Kutná Hora, kde byl ustanoven jako kaplan ve farnosti a spirituál na Církevním gymnáziu sv. Voršily. Poté nastoupil jako

Slavnostní slib; foto: Luděk Bárta

prvním vojenským kaplanem do Armády ČR, v níž působil v letech 1996 - 2006, nejprve v jednotkách IFOR v Bosně a Hercegovině, dále jako vojenský kaplan Brigády rychlého nasazení v Havlíčkově Brodě a nakonec jako hlavní kaplan Armády ČR. Od roku 2006 je poradcem ministryně obrany. V období 2007 - 2008 absolvoval studijní pobyt na Lateránské univerzitě v Římě. Od 1. března 2008 byl ustanoven moderátorem kurie královéhradecké diecéze a od 1. prosince se stává jejím prvním generálním vikářem. Na Katolické teologické fakultě UK v Praze obhájil letos doktorát z křesťanské etiky na téma „Etické aspekty boje proti terorismu ve světle učení o tzv. spravedlivé válce“. Tomáš Holub se dále angažuje ve vedení křesťanských kurzů pro mládež JUMP, přednáší v rámci České křesťanské akademie, Charismatické obnovy, podílí se na meditačních kurzech pro mládež a manželské páry, které rovněž pastoračně doprovází. Hovoří anglicky, německy a italsky.

Kutná Hora (vm) Vzácného hosta přivítali v Kutné Hoře dne 4. prosince 2008, tedy v den slavnosti sv. Barbory, patronky horníků, zdejšího chrámu a města. Po svém příjezdu se Mons. Diego Causero (v 15 hodin) odebral na Církevní gymnázium sv. Voršily, aby pobesedoval se studenty. Při rozmluvě s nimi zdůraznil, že není podstatné to, že žijeme v převážně ateistické zemi, nýbrž to, že Bůh je přítomen všude, tedy i tam, kde jsou křesťané v menšině. Poté byl přijat ve Vlašském dvoře místostarostou Václavem Vančurou a měl možnost obdivovat gotickou kapli sv. Václava. Při procházce městem se zastavil také v rekonstruovaném kostele Matky Boží. Vrcholem jeho návštěvy byla pontifikální poutní mše svatá, kterou celebroid (od 18 hodin) v zaplněném chrámu sv. Barbory spolu s kněžími z města a vikariátu. Program zakončila společenská večeře ve Vlašském dvoře za účasti starostů okolních obcí, ředitelů škol a pastorační a ekonomické rady farnosti. Místní duchovní správce P. Jan Uhlíř k uspořádání slavnosti podotkl: „*Když jsem před rokem přišel do Kutné Hory, přemýšlel jsem, jak najít vztah k patronce města. Nechtěl jsem, aby se mi stala pouze mrtvou vzpomínkou na slavnou hornickou minulost. Odpověď jsem našel právě po přečtení kutnohorské pověsti o záchraně horníků a postavení chrámu. Ať už nikdo z nás nefárá do hlubin země, přesto může být sv. Barbora tou, která nám pomáhá nalézt cestu z temnoty na světlo.*“

Hradec Králové (lb) Na slavnost sv. Klimenta, dne 24. listopadu proběhl v Hradci Králové celodiecézní kněžský den. Přítomní kněží se setkali s novým generálním vikářem, Tomášem Holubem, a byli informováni o organizačních změnách v řízení diecéze..

Svatý Pavel – apoštol národů

První list Soluňanům

Město Soluň a okolnosti sepsání listu

Toto pojednání a (dá-li Bůh) také ostatní díly seriálu o sv. Pavlu si kladou za cíl přiblížit čtenáři myšlení a poselství apoštola národů. Proto se zaměříme zejména na ty novozákonní texty, u kterých většina exegetů vážně nepochybuje o autorství sv. Pavla.

První list Soluňanům je nejstarší dochovaný křesťanský dokument. Byl sepsán v r. 50 nebo 51 v Korintě během apoštoly druhé misijní cesty, při které poprvé vstoupil na evropskou půdu. Dopis adresoval církevní obci, kterou několik měsíců před tím založil. Není bez zajímavosti, že jedna z prvních církevních obcí v Evropě, kterou navíc Pavel dává za vzor všem věřícím v Makedonii a Achaji (1,7), má také úzkou souvislost s hlásáním evangelia na našem území. Právě z tohoto města o nějakých 800 let později vycházejí bratři Cyril a Metoděj na svou misijní cestu na Velkou Moravu k tehdy ještě převážně pohanským Slovanům. Jsou-li oni „naši otcové ve víře“, jak nám to připomíná výzdoba nejednoho moravského kostela, pak otcem ve víře církevní obce, z níž pocházejí, je svatý Pavel. A ten přijal víru od samotného Krista.

Město Soluň či Thessaloniké pojmenované po nevlastní sestře Alexandra Velikého (thessaloniké tj. vítězství nad Thessaly) bylo založeno okolo r. 315 př. Kr. a v r. 148 př. Kr. se stalo hlavním městem římské provincie Makedonie. Apoštolovo hlásání (okolo r. 49) zde přineslo své ovoce v podobě mnoha konvertitů ze židovství i z pohanství, ale také pronásledování ze strany Židů. Pavel musel spolu se Silvánem uprchnout do Beroje a odtud putoval přes Athény do Korintu, kde pobýval 18 měsíců. Když přišel Timotej a vyprávěl, že soluňská obec byla upevněna ve víře a dokonce získávala další příznivce pro víru v Krista, diktoval apoštol radostně a vděčně dopis, který po tomto svém spolupracovníkovi poslal Soluňanům. Dopis byl čten při bohoslužbách, uchovávan v archivu obce a jeho opisy byly posílány jiným křesťanským obcím.

Úvodní část listu

Pavel své listy píše podobným způsobem, jak to bylo běžné v antickém světě, s tím rozdílem, že do nich vkládá křesťanské hodnoty. Nejde tedy pouze o projev blízkého vztahu autora listu k adresátovi či adresátům, ale také o zdůraznění vztahu obou k Bohu. Bůh pak je tím, kdo onen vztah zakládá a vždy činí první krok vůči člověku.

Pavel začíná svůj list zdůrazněním spojení církevní obce adresátů s Bohem Otcem a Pánem Ježíšem Kristem a připojuje přání Boží milosti a Božího pokoje. Takovýmto pozdravem byla zahajována bohoslužebná shromáždění a v různých malých obměnách se zachoval až dodnes. Co důležitějšího má mít církev na mysli, než že je a má zůstat ve spojení s Bohem? Co lepšího si lze přát, než hojnost Božích darů? Je možná trochu škoda, že se nám dnes v křesťanském prostředí vytrácí cit pro hluboký význam

tradičních křesťanských pozdravů. Proč bychom se my, křesťané, nemohli zdravít navzájem způsobem, který odpovídá naší víře?

Podobně jako jiné apoštolovy listy je i tento uveden díkyvdáním Bohu, který obec povolal a obdařil milostmi. Pavel povzbuzuje obec poukazem na to, že si ji připomíná ve svých modlitbách a raduje se, když se dovídá, že tamní křesťané prospívají účinnou vírou, obětavou láskou a vytrvalou nadějí v našeho Pána Ježíše Krista. Církev později tyto skutečnosti označí za tři Božské ctnosti, které se mají stát základní charakteristikou života křesťana. Pavel toto téma rozvíjí i v dalších svých listech (např. 1 Kor 13,13; Gal 5,5n; Kol 1,14n). Spojení těchto vlastností spolu s použitými přívlastky poukazuje na to, že obětavá láska projevující se mezi křesťany je plodem účinné víry, tedy v posledku darem od Boha. Křesťan má žít také ve vytrvalé naději na příchod Páně. Je tedy tím, kdo zná smysl života a smrti i dějin.

Při vzpomínce na své působení v Soluni Pavel připomíná, že slova, která k nim mluvil, nebyla prázdná, ale byla to slova života potvrzená „projevy moci, činností Ducha a hlubokým přesvědčením“. Pouze taková slova mají moc otevřít lidská srdce působení Ducha svatého. Soluňané toto slovo opravdově přijali, takže se dokonce stali vzorem pro ostatní věřící. Duchovní plodnost obce je pak potvrzena její misijní činností (1,8). Většina soluňských křesťanů byli zřejmě konvertité z pohanství, neboť Pavel ve v. 9 připomíná, že se odvrátili od model k živému Bohu. Jednalo se o radikální změnu chápání nadpřirozena spojenou se zcela odlišným prožíváním náboženské víry. Namísto strachu před nevypočitatelnými bohy a rozmary osudu nastupuje osvobozující důvěra v jednoho pravého, laskavého a milujícího Boha – Otce.

Připomínka hlásání evangelia a jeho přijetí

Pavel své vzpomínky na hlásání v Soluni pojímá jako vlastní obhajobu. Někteří Židé se zřejmě nedokázali vyrovnat s tím, že člověk, který nemá žádné doporučení oficiálních náboženských představitelů židovského národa, tak odvážně hlásá zcela nové skutečnosti (zejména ohledně Kristova vzkříšení a Božího Synovství), které nelze ani lehce dokázat ani vyvrátit, a svým jednáním způsobuje názorové rozštěpení židovských obcí. Proto Pavlovi podsouvali sobecké a ctižádostivé úmysly. To Pavel popírá (2,1-3) a zdůrazňuje, že to byl sám Bůh, kdo jim svěřil evangelium, vyzkoušel je, a on ani jeho spolupracovníci se nechtějí zalíbit lidem a hledat u nich slávu, ale chtějí se zalíbit pouze Bohu (2,4-6). Při obhajobě své činnosti mezi Soluňany používá apoštol výrazy převzaté z rodinného života, ať již je to matka či chůva něžně hýčkájící své děti (2,7), či otec povzbuzující, pobízející a zapřísahající své děti, aby vedli život hodný Boha (2,11-12). Také spo-

jení těchto dvou povahových rysů je důkazem, že Pavel je vyslancem Božím. Vždyť v samotném Bohu, o kterém nemůžeme říci, že je muž či žena, se spojují v nejdokonalejší míře nejlepší otcovské i mateřské vlastnosti.

Pavel se raduje a děkuje Bohu, že slovo, které hlásal, přijali Soluňané ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží (2,13). Napodobování ostatních Božích církevních obcí v přijetí víry a životě podle pravdy s sebou ovšem nese i nepochopení, pronásledování a utrpení (2,14-16). Tím se ale osvědčuje věrnost křesťanů samotnému Kristu, který prošel touto cestou jako první a na skutečnost rozdělení kvůli víře upozorňoval již za svého života (Lk 12,51-53). Ti, kdo se staví nepřátelsky proti hlásání evangelia, doplňují míru svých hříchů a nelíbí se Bohu. Na tuto skutečnost je Pavel zvláště citlivý – vždyť i on kdysi pronásledoval církev Kristovu.

Apoštol touží přijít znovu do Soluně

Nemožnost navštívit církevní obec v Soluni pokládá Pavel za dílo satanovo. Uvědomuje si, jak je důležité být ve spojení s těmi, kterým otevřel cestu k Bohu svým hlásáním, a proto zdůrazňuje, že vzájemné oddělení je pouze tělesné, ale srdcem je jim nablízku. Tito křesťané jsou jejich nadějí, radostí, korunou i slávou (tedy Pavlovou a jeho spolupracovníků). Jimi se chce Pavel pochlubit na důkaz pravosti svého apoštolátu při Pánově příchodu. Přestože do Soluně nemohl přijít osobně, podařilo se vyslat Timeoteje, aby tamní věřící „utvrdil a povzbudil ve víře tak, že by se nikdo nedal zvíkat těmito souženými“ (3,1-3). Radostné zprávy o víře a lásce křesťanů soluňské církevní obce, které Timotej při svém příchodu do Korinta přináší, jsou pro apoštola a jeho spolupracovníky velkou útěchou. Jeho radost před Bohem a vroucí touha po opětovném shledání plynule přecházejí v modlitbu spojenou s požehnáním, při které jim vyprošuje rozhojnění vzájemné lásky a bezúhonné a svaté srdce před Bohem v očekávání příchodu Pána Ježíše (3,11-13).

Mravnost v životě křesťana

Víra, které se soluňští křesťané otevřeli, není jen názorovou záležitostí, ale musí pronikat celý jejich život a zvláště se projevovat v mravní rovině. Vůlí Boží je posvěcení člověka (4,3) a proto mají Soluňané žít tak, aby se líbili Bohu. Náznorným příkladem jim v tom může být životní styl Pavla a jeho spolupracovníků, kteří se k němu propracovali po dlouhých letech uvažování, modlitby, odříkání a vedení Duchem svatým. Svatost, k níž jsou povoláni, je plnou mírou pravého lidství po vzoru Ježíše Krista získanou v síle jeho milosti. V příkrém rozporu s křesťanskou svatostí jsou hříchy smilstva a sexuálních výstřelků, které patřily nejen v tehdejší, ale i současné době k hlavním neřestem ve společnosti. Proto Pavel vyzývá, aby se zdržovali smilstva, drželi své tělo ve svaté kázni a počestnosti a ne ve chtivé žádostivosti jako pohané, kteří neznají Boha (4,4-5). Ještě důrazněji apoštol varuje před cizoložstvím, neboť to je hřích nejen proti čistotě, ale také proti spravedlnosti, který Bůh přísně trestá. Nebere-li někdo tento apoštolem tlumočený Boží příkaz

vážně, ať již z lhostejnosti nebo strachu, že by se nedokázal ovládat, nepohrdá člověkem, ale Bohem, který dává dar Ducha osvěcujícího mysl v poznání o těchto věcech a poskytujícího křesťanovi sílu v přemáhání hříchu. O vzrůstu lásky soluňských křesťanů Pavel ví, proto je ještě povzbuzuje, aby žili pokojně, plnili svoje povinnosti a živili se prací svých rukou (4,11), neboť jim to zajistí vážnost u jejich spoluobčanů a potřebnou nezávislost.

Druhý příchod Páně

Soluňská obec se zřejmě na Pavla obrátila s dotazem, jak to bude s těmi, kdo již zemřeli. Nevíme, zda se jedná o přirozená úmrtí nebo o násilnou smrt následkem pronásledování. Pavel odpovídá na základě víry, kterou přijal: „Nesmíte pro ně truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději.“ (4,13) Vždyť základem křesťanské naděje je historická událost Ježíšova vzkříšení a jistota ve víře, že Bůh přivede k životu ty, kteří zesnuli ve spojení s ním. Pavel dokonce zdůrazňuje, že zemřelí křesťané budou přijati do Boží slávy dříve než ti, kteří se Kristova druhého příchodu (parusie) dočkají. Domnívá se, že on sám i většina soluňských křesťanů nezemře dříve, než Kristus přijde. Obrazné vyjádření „uchvácení v oblacích do vzduchu vstříc Pánu“, jež se má týkat křesťanů, kteří se dožijí Pánova příchodu, vychází z antické představy, že nebe je kupole s mnoha vrstvami klenoucí se nad zemskou deskou a že nad ní je Boží „sféra“, v níž On sám přebývá s anděly a svatými.

Co se ovšem týká onoho příchodu Páně, Božího soudu a konečné doby spásy, apoštol vychází z učení samotného Ježíše (srov. Mt 24,43n; Lk 12,39n) a připomíná, že nepřisluší člověku tu dobu znát (srov. Sk 1,7). „Onen den Páně přijde jako zloděj v noci“ (5,2). Nečekaně přitrhne záhuba na celý svět a nebude moci uniknout nikdo kromě těch, kdo setrvávají v životním a osudovém společenství s Pánem, v bdělosti a střízlivosti jeho příchod očekávají a svůj život k tomuto okamžiku cíleně zaměřují. Pro ty nebude příchod Páně záhubou, ale radostným setkáním s Tím, který přináší spásu.

Krátká upozornění a závěr listu

V závěrečné části listu Pavel připomíná důležité skutečnosti, které mají křesťané zachovávat s ohledem na život mladé církevní obce: úctu k představeným, život v pokoji, kárat nespořádané, ujímat se slabých, být trpěliví, usilovat o dobro, stále se radovat a zejména se bez přestání modlit, cenit si darů Ducha a v jejich světle vše zkoumat (5,12-22).

Apoštolovo požehnání je vyjádřením touhy, aby každý z křesťanů byl jako celý člověk připraven na příchod Páně: „Ať si uchováte ducha neporušeného a duši i tělo neposkvrněné...“ (5,23) a zároveň je k němu připojeno ujištění, že to je v Boží moci. Dopis končí prosbou o modlitbu, pozdravem všem bratrům a vroucím přáním, aby milost Ježíše Krista zůstávala s nimi.

Tomáš Reschel

Pastýřský list k novému roku

Milí spolubratři, jáhni a kněží, řeholníci a řeholnice, sestry a bratři v Kristu, o Slavnosti Matky Boží v půli noci jsem se modlil u obrazu Panny Marie Pomocnice křesťanů v poutním kostele Navštívení Panny Marie v Sopotech u Chotěboře, kde, jak titul, tak dějiny kostela připomínají dobu Otce vlasti Karla IV. Modlil jsem se na místě, které je zbroceno krví bratrovražedného zápasu v době husitských válek. Nynější kostel vděčí za svou podobu kardinálu Františku Ditrichštejnovi. Milostný obraz nám připomíná vítězství spojených křesťanských sil u Vídně nad Turky. Tuto událost si můžeme připomenout, když pozvedáme šálek turecké kávy, abychom se osvěžili a nabrali sílu k splnění množství nahromaděných úkolů s vědomím, že bez Božího požehnání marné naše namáhání.

V mé modlitbě proběhlo uplynulých deset let služby biskupa v naší diecézi. Díky vám za spolupráci a pomoc, bez ní bych těžko cokoli udělal. Jako ve filmu jsem nechal defilovat ona radostná setkání ve farnostech při jubilejních oslavách, svěcení opravených kostelů, kaplí, zvonů, či obnovených farních budov. Viděl jsem vaše tváře při mariánských poutích, na diecézním eucharistickém kongresu v Hradci Králové. Při své první promluvě po konsekraci jsem citoval závěrečná slova z filmu „Pokání“: „Cesta, která nevede ke kostelu, cestou není!“ V uplynulém roce jsme slavili 700 let chrámu Svatého Ducha královny Elišky Rejčky, který se od roku 1664 stal naší katedrálou – matkou kostelů celé diecéze. Z ní jsem k vám posílal novokněze k pastýřské službě. Za deset let biskupské služby na této cestě jsem našel otevřená lidská srdce. O tom svědčí obětavá starost vás věřících o kostel, to je ale i o Církev. Našel jsem také porozumění u samosprávy obcí, měst, okresních a později krajských úřadů a to nejen při obnově kostelů. Děkoval jsem Bohu a přímluvě Panny Marie, jako i sv. Václava, jehož svátek můžeme důstojně slavit ve svobodné zemi. Skončili jsme náš sedmiletý pastorační program, který nám pomáhal v každoroční práci. Mnohé z vizí před deseti lety se podařilo uskutečnit, i když přiznávám, že ne vše se vždy zdařilo podle našich představ.

Minulost, to jsou dějiny a o nich platí, že jsou učitelkou života. A tak, vezmeme si poučení z toho, co bylo správné, a učiníme předsevzetí, že nově a lépe budeme pokračovat v dalším období. Nadále spoléhám na Vás, na vaši modlitbu, pochopení a pomoc. Každá instituce, každé společenství musí mít představu o své budoucnosti alespoň na deset let. My díky Bohu víme, že naší starostí je člověk. Člověk, pro kterého se Bůh stal jedním z nás. Nyní o Vánocích si připomínáme jeho narození. Každou neděli při vyznání víry spolu s dvěmi miliardami křesťanů, což je jedna třetina lidstva, opakujeme: „...pro nás, pro naši spásu se stal člověkem...“

Naše poslání a naše práce nemůže být ohrožena ani finančními, ani hospodářskými krizemi. Církev nemůže vyhlásit bankrot. Pokud bude existovat jediný člověk, nemůže být církev bez práce. To je naše priorita. To však neznamená, že církvi může být lhostejný osud lidí, kteří ztratili práci, kteří se topí v dluzech, protože nemohou uhradit pohledávky.

Jako křesťané však musíme v životě postupovat zodpovědně a rozvážně. To bude vyžadovat i určité změny v naší práci v rámci diecéze a farností. Chceme dát větší prostor tvůrčímu přístupu jak zkušených odborníků, tak i mladší generaci. V této nové situaci bude mít větší význam pevná a zdravá rodina. Jen ta je zárukou budoucnosti člověka. Rodina, jako základní buňka společnosti a církve se musí těšit opravdové

podpoře a ochraně státu a církve. S tím však souvisí mravní i náboženská výchova, která není možná bez katecheze na úrovni 21. století. To se nám podaří jediné v tvůrčí spolupráci katechetů s rodinou, farním společenstvím, ale také se školou. Především základní a střední školy se ocitají v krizi výchovy, která může mít větší negativní dopad, než hospodářská krize. Zrušení téměř poloviny škol v malých obcích, jako i celkově malý počet žáků, odcizilo rodiče od školy a oslabuje zájem většiny obyvatel o dění ve škole. To vše ve svém důsledku způsobilo oslabení mravní a náboženské výchovy. Demokracie, ale i kvetoucí ekonomika nemohou existovat bez mravního postoje občanů. Proto je tak důležitá obnova katecheze na všech stupních života. Farní obce potřebují vzdělané a charakterní ženy a muže. Podpora vzdělání a výchovy je tradiční úlohou církve. Ona je zakladatelkou školství v této zemi od mateřské školky až po univerzity. Prosím vás, mladé věřící, abyste viděli své poslání v roli vychovatelů a učitelů. Chlapecká mládež potřebuje ve školách také mužské vzory.

Přeji a vyprošuji nám všem odvahu do nového roku 2009. Je to rok sv. apoštola Pavla, který svou katechezí připravil proměnu tehdejšího světa, který byl bohatý, ale tonul ve zmatcích a dekadenci. Zápasil s podobnými problémy, jako i my. Jsme zde proto, že síla a radost evangelia Ježíše Krista, síla Ducha Svatého, síla Boží zachránila a obnovila v krizích se zmlátající antický svět.

Přijměte požehnání od katedrály Svatého Ducha,

Vaši biskupové Dominik, Josef a Karel

Liturgický kalendář

1. leden – Slavnost Matky Boží, Panny Marie

1. čtení: Nm 6,22-27

Žalm: Žl 67

2. čtení: Gal 4,4-7

Evangelium: Lk 2,16-21

4. leden – 2. neděle po Narození Páně

1. čtení: Sir 24,1-4.12-16

Žalm: Žl 147

2. čtení: Ef 1,3-6.15-18

Evangelium: Jan 1,1-18

6. leden – Slavnost Zjevení Páně

1. čtení: Iz 60,1-6

Žalm: Žl 72

2. čtení: Ef 3,2-3a.5-6

Evangelium: Mt 2,1-12

11. leden – Svátek Křtu Páně

1. čtení: Iz 55, 1-11

Žalm: Iz 12,2-3.4bcd.5-6

2. čtení: 1Jan 5,1-9

Evangelium: Mk 1,6b-11

18. leden – 2. neděle v mezidobí

1. čtení: 1Sam 3,3b-10.19

Žalm: Žl 40 (39)

2. čtení: 1 Kor 6, 13c-15a.17-20

Evangelium: Jan 1,35-42

25. leden – 3. neděle v mezidobí

1. čtení: Jon 3,1-5.10

Žalm: 25 (24)

2. čtení: 1 Kor 7,29-31

Evangelium: Mk 1,14-20

Představujeme farní seniorská společenství královéhradecké diecéze

Farní společenství seniorů při farnosti Hradec Králové – Pouchov

S novým rokem přichází i novinkové téma na tuto stranu – bude věnované farním společenstvím seniorů královéhradecké diecéze, která prostřednictvím jednotlivých rozhovorů představí jejich animátory. Jako první v pořadí nás seznámí s farním seniorským společenstvím při pouchovské farnosti vikariátní animátorka hradeckého vikariátu paní Alena Záveská. Přejeme vám příjemné a obohacující chvíle při čtení této stránky.

Můžete čtenářům představit sebe a vaše společenství?

Jmenuji se Alena Záveská. Jsem vdova. Manžel byl léta nemocný, takže jsem byla zaměstnaná službou pomoci bližnímu. Pak mně ta služba chyběla, měla jsem touhu sloužit dál. V minulém roce jsem byla oslovena zástupkyní Diecézního centra pro seniory pro funkci „vikariátní animátor/ka“. Protože je mi již 75 let, trochu jsem se bála. Vzpomněla jsem si ale na Abraháma, který přes svoje stáří splnil svůj úkol. To pro mě bylo oslovující a nemohla jsem říci ne pokusu vytvořit seniorské společenství v naší farnosti. Máme novou pěknou faru a bylo by smutné, kdyby se v ní nescházelo žádné společenství. Oslovila jsem proto seniory citátem Jana Twardowského, který by nás měl motivovat k odvaze: „...spěchejme milovat lidi, protože rychle odcházejí! Až budeme na konci, nebudeme trpět tím, co jsme špatného udělali, pokud jsme toho litovali, ale tím, že jsme mohli milovat, ale nemilovali, že jsme mohli pomoci, ale nepomohli, že jsme mohli zavolat, ale nezavolali, že jsme se mohli usmát, ale neusmáli, že jsme mohli podržet za ruku, ale nepodrželi...“ Senioři na toto zareagovali a hned na první schůzku přišlo 20 farníků. Naše společenství podpořil (a stále podporuje) také duchovní správce P. Miloslav Šiffel. Na úvod jsme se představili, dále bylo společné sdílení – mnoho účastníků sdělilo ze života to, co sdělit potřebovali. Mluvili o svých problémech a přiznali, že jim to pomohlo. Někteří u toho plakali, ale bylo to důvěrné, v sepjetí s ostatními.

Jak probíhají vaše setkání?

Pouchovské společenství seniorů na místní faře; foto: Miloslav Šiffel

Naše setkání začínáme modlitbou a požehnáním našeho duchovního. Poté probíráme téma ze skript P. Antonína Krausuckého, OP. Ve zkratce si přiblížíme některého z proroků, pak následují meditativní otázky, které zasahují do soukromého života a postoje každého vůči Bohu, církvi a společnosti.

Dále si přečteme úryvky z Písma podle liturgické doby, která právě je, případně probíráme některá další témata – např. v říjnu mluvíme o růženci – co nám přináší a co by přinášet měl. Pak vyzvu seniory, aby se vyjádřili, jakou mají zkušenost s modlitbou růžence. Každé setkání má název.

Kromě toho máme po nedělní mši sv. na faře tzv. snídaně. Smyslem společných snídaní je, že se neoddlujeme od farnosti, ale chodíme tam všichni. Je důležité, abychom o sobě věděli. Během snídání se většinou promítají fotografie z pouťí atd. Také se nyní setkáváme jednou za čtrnáct dní v neděli od 17 hodin nad tématem „Cesty apoštola Pavla“. Je to celkem příhodné, protože náš kostel je zasvěcený právě sv. Pavlu. Celý tento rok sv. Pavla máme zde možnost získat plnomocné odpustky při splnění stanovených podmínek.

V čem vidíte největší smysl práce se seniory ve farnosti?

Největší smysl vidím v tom, že stáří je dar a má být prožíváno radostně, i když jsou v něm bolesti. Smyslem setkávání je radost. Nemusí se jen na stáří hubovat, stěžovat si... Hodně záleží na tom, jak toto období svého života lidé prožívají. Na Celostátním setkání animátorů seniorů 2008 zazněly přednášky, přibližující stáří optimisticky – tedy, aby ta setkání ve farnosti oplývala optimismem. Ježíš říká: „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18,20). Je důležité, abychom si připomínali, že ve stáří není člověk sám. Jednak má společenství, které na něj myslí a modlí se za něj a může se otevřít Ježíši a svoje bolesti zúročit.

Jak si představujete vzájemnou spolupráci animátorů se seniory v křesťanských společenstvích?

Spolupráce závisí na tom, v jakém složení se lidé setkávají. My jsme spíše vesnická farnost, kde jsou osmdesátiletí lidé a tím, že probíráme skripta, si bystříme mozek a přiměje nás to k tomu, abychom se něco nového dozvěděli. Senioři se chtějí dovídat něco, s čím se dosud neselekali a mají touhu setkat se, modlit a účastnit mše sv. Myslím, že záleží i na tom, kolik se sejde lidí a na přiměřené délce setkání. Na program by neměla být jen přednáška, ale i sdílení – kdo co prožije – zážitky, které lidem něco řeknou. Sdílení však nemůže být násilné, takřikajíc na povel. Sdílení, to je vlastně usmání se. Je důležité, abychom o sobě věděli a abychom se nebáli požádat o pomoc jeden druhého. Také je důležitá vstřícnost kněze. Jsme totiž odpovědní jedni za druhé a potřebujeme se, abychom se vedli po správných cestách – my i kněz. Mělo by být mezi námi rodinné společenství, které podle sestavy vyplyne. V neposlední řadě je důležité přimět seniory, aby sami byli v životě aktivní.

Veronika Čepelková

Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II.
ve spolupráci s odborem školství Biskupství králové-
hradeckého Vás srdečně zvou na přednášku

prim. PhDr. Lidmily Pekařové

**Základní problémy při výchově
a vzdělávání dětí ve věku od 7 do 15 let.**

Přijďte se společně zamyslet

- nad postoji, které dětem od rodičů prospívají;
- nad možným pořadím skutečností jako je škola, rodina a zájmy;
- nad tím, jak docílit u dítěte, aby se rádo učilo.

Středa 7. ledna 2009

Zrcadlový sál CZMŠ Jana Pavla II.

Začínáme v 16:30 hodin.

Předpokládaný konec je v 19:30 hod.

Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II.
pořádá pro budoucí prvňáčky

Hrátky se zvířátky

Setkání se konají v budově školy a začínají

ve středu 14. 1. od 10:00 – 11:00 hodin:

děti z prvních tříd připraví program pro své budoucí kamarády.

V dalších pěti setkáních nabízíme dětem jak seznámení se s prostředím školy, tak přípravu na školní docházku rozvojem grafomotoriky, řeči, myšlení, matematických představ, zrakového a sluchového vnímání, nácvikem soustředění a komunikace.

Jedná se o tyto středy: 4. 2.; 18. 2.; 4. 3.; 18. 3.; 1. 4. 2009.

Program bude trvat od 15:00 – 16:00 hodin.

Čekáme na Vás: Na Hradě 90, 500 03 Hradec Králové.

Bližší informace rádi poskytneme na tel. 495 515 824 nebo na www.czshk.cz.

DCŽM Vesmír

SNB WEEKEND

Od 16. do 18. ledna 2009 jsou na DCŽM Vesmír zváni všichni milovníci sněhu, svahu a snowboardu. Vítání jsou „staří profíci“, začátečníci či úplní nováčci! Neváhejte, hlaste se a přijedte. Pátek: 18:00 hod. nabídka mše svaté, začátek programu ve 20:00 hod. S sebou: spacák, přezůvky, „prkno“. Orientační cena: 120 Kč + něco na vleky. **Kontakt:** DCŽM Vesmír, Jedlová 266, 517 91 Deštné v Orlických horách, tel.: 494 663 140, e-mail: dczm.vesmir@tiscali.cz, www.vesmir.signal.cz.

Sbírka na církevní školství – po- děkování všem dárcům

V neděli před svátkem sv. Ludmily (letos vyšla na 14. září) probíhá už tradičně ve všech kostelích královéhradecké diecéze sbírka na církevní školství. Tento rok se vybralo celkem 806 510,- Kč. Z této částky bylo k přímému rozdělení do škol určeno celkem 400 000,- Kč. Zbytek z celkové sumy bude použit na investice do školních budov, letos zejména do velké přestavby ZŠ a MŠ Jana Pavla II. v Hradci Králové.

Na základě žádostí jednotlivých škol rozhodovala o přidělení konkrétních částek školám školská komise, jejímiž členy jsou ředitelé a spirituálové škol v královéhradecké diecézi, zástupci rodičů a zástupci biskupství. Finančně silná gymnázia v Hradci Králové a v Kutné Hoře projevila křesťanskou solidaritu a vzdala se možnosti žádat o příspěvek ze sbírky ve prospěch ostatních škol.

Přehled přidělených částek:

Škola	Žádost	Přiděleno	Účel
Internát Kukleny	50.000,-	50.000,-	Provoz - dotace na 2 studentky z Ukrajiny a Běloruska
CZŠ Borohrádek	70.000,-	70.000,-	Školní autobus, kopírka
ZŠ JP II. HK	80.000,-	60.000,-	Nábytek
BiGy Skuteč	157.000,-	200.000,-	Výukové pomůcky, provoz
BiGy HK	-	10.000,-	
CG Kutná Hora	-	10.000,-	

Dovolte, abych touto cestou poděkoval všem dárcům, kteří jakoukoliv částkou přispěli do této sbírky, a zároveň také všem, kdo naše úsilí o budování kvalitních křesťanských škol podporují modlitbou a také praktickou pomocí a zájmem.

Mons. Tomáš Holub
generální vikář

Pius XII., nacisté a holocaust

Tak znělo téma večerního programu, který následoval 19. 11. 2008 po pravidelné studentské mši svaté. Tato přednáška byla poslední zastávkou „piovské cesty“ kaplana královéhradecké akademické obce, P. Tomáše Petrčka.

Byla pojata jako objektivní, ucelená a nezaújatá výpověď o životě a postojích tohoto papeže, který předsedal katolické církvi v těžkém a složitém období 2. světové války a jehož vztah k holocaustu a nacistům byl a je často kritizován. Ti, kteří se o tuto tematiku již zajímali, odcházeli domů obohaceni o nové informace. Ti, kteří tuto část historie neznali, získali ucelený obraz na tuto část evropských dějin. Na závěr nechyběla krátká diskuze nad otázkami, které posluchače zajímaly. O postavě Pia XII. pojednává i poslední číslo teologické revue **Salve**. Zájemci o hlubší pohled do problematiky církevních dějin 1. poloviny 20. století zde najdou mnoho zajímavého materiálu ke studiu.

Marie Blažková

Letem, světem ... mládeže

Milí čtenáři IKD, s novým rokem přicházíme s novou náplní této stránky. Rádi bychom vám postupně představili společný život mladých v jednotlivých vikariátech naší diecéze. Nejprve se vám pokusíme přiblížit obsah některých slov, názvů či zkratk mezi mladými lidmi běžně používaných, která možná slyšíte od svých kamarádů, dětí či vnoučat.

Základní slovníček:

Mládež

Obecně se za mládež považují lidé ve věku 14 – 26 let, v našich podmínkách je možný posun horní hranice až na 30 let. U některých jednotlivých akcí bývá označena (doporučená či striktní) dolní, horní nebo obě věkové hranice. Znamená to, že program je přizpůsoben dané věkové kategorii.

„Décéemko“ neboli DCM = Diecézní centrum pro mládež

Pracoviště Pastoračního referátu biskupství, které je pověřeno, aby vyvíjelo pastorační činnost ve vztahu k mladé generaci v diecézi. Prioritou je formace animátorů mládeže, podpora života ve společenství skrze spolupráci s vikariátními kaplany pro mládež a vikariátními zástupci. Organizuje formační, vzdělávací a jiné akce pro mládež, připravuje a distribuuje formační a metodické materiály a periodika pro mládež. Úzce spolupracuje s DCŽM Vesmír. Na národní úrovni spolupracuje v Sekci pro mládež České biskupské konference. Kontakt: Velké náměstí 32, 500 03 Hradec Králové, tel. 495 063 421, e-mail: dcm@dieceze-hk.cz, www.diecezehk.cz

„Vesmír“ (DCŽM)

= Diecézní centrum života mládeže

Dům pro formaci, vzdělávání, hodnotné prožití volného času i rekreaci mladých lidí, skrze život ve společenství. DCŽM nabízí množství víkendových i vícedenních akcí a pobytů pro mládež. Program i technické zázemí zajišťuje tým mladých lidí s knězem, kteří na centru trvale žijí a pracují. Kontakt: P. Tomáš Hoffmann, Jedlová 266, 517 91 Deštné v Orl. horách, tel. 494 663 140, e-mail: dczm.vesmir@tiscali.cz, www.vesmir.signaly.cz

„Diecézko“ = Diecézní setkání mládeže

Oslava Světového dne mládeže na diecézní úrovni. Uskutečňuje se každoročně v sobotu před Květnou nedělí. Součástí programu jsou katecheze, mše svatá, přednáškové a diskusní skupiny, tvořivé workshopy a sportovní aktivity. Je to příležitost pro setkání s diecézním biskupem, vrstevníky a odborníky v různých oborech.

„Animoši“ = Animátorský kurz

Tříletý formačně - vzdělávací kurz pro mladé od 16 let, kteří vedou společenství mládeže, dětí či jinak slouží ve farnosti. K tomu jim kurz nabízí dostatečnou výbavu v ob-

Ilustrační foto; archiv DCM

lasti vzdělání, formace, dovedností a metod práce s dětmi a mládeží. Každý rok obsahuje čtyři víkendová setkání během školního roku a pětidenní soustředění o prázdninách.

„Mladí pro církev - církev pro mladé“ = Týden modliteb za mládež

Jeden týden v roce (po páté neděli postní) je v celé diecézi věnován intenzivní společné modlitbě za všechny mladé lidi, jejich život, víru a povolání. K této modlitbě jsou pozváni jak jednotlivci bez rozdílu věku, tak společně celá farní společenství. Materiály dostávají aktuálně k dispozici kněží, vikariátní zástupci, další zájemci se mohou obrátit přímo na DCM, nebo na www.diecezehk.cz

Hromosvod

Informační a formační občasník pro mládež královéhradecké diecéze. Uvnitř najdete duchovní slovo, informace a aktuality, reportáže, rozhovor s osobnostmi z „mládežnického světa“ a vzdělávací část.

„Cetiletí“

= Setkání pro mladé, kterým je „...cet“.

Víkendové setkání pro mladé od dvaceti let (doporučenou horní hranici je max. 30 let), kteří mají chuť prožít společenství, ve kterém je místo pro jejich radosti, starosti a hledání. Nechybí duchovno, zábava, sport, hry ani čas pro „obyčejný pokec“.

Celostátní a mezinárodní akce

DCM spolupracuje také na nabídce tzv. velkých setkání, jako jsou Celostátní setkání mládeže (CSM), Celostátní setkání animátorů (CSA), Světový den mládeže (WYD, SDM), Mezinárodní výměna mládeže. Tyto akce se střídají v nepravidelných ročních intervalech.

Připravit půdu – navázat spolupráci se školami

Dnes jsem stála na okraji silnice a čekala, až budu moci přejít na druhou stranu. My, křesťané, bychom rádi druhým přinášeli radostnou zvěst Evangelia, ale cítíme se spíše na okraji zájmu společnosti. Přesto víme, že jsou momenty, kdy je alespoň část společnosti ochotna nám naslouchat a my jí máme co nabídnout. Jednou z takových možností je spolupráce se školami, kterým můžeme nabídnout autentické svědectví o křesťanství v rámci jejich výuky, a tak žáky motivovat k přemýšlení jiným způsobem, než na jaký jsou zvyklí. Nová školní reforma obsahuje tzv. průřezová témata, která zahrnují multikulturní, sociální a osobnostní výchovu. K nim patří i různá témata spojená s křesťanstvím. Projekt - Putujeme Asií, který vytvořila pastorační asistentka Jana Sklenářová v Ledči nad Sázavou, byl takovým příspěvkem a setkal se s velkým ohlasem.

Misijní projekt – Putujeme Asií

PAPEŽSKÁ MISIJNÍ DÍLA

V úterý 14. října proběhla na farní zahradě akce pro žáky základních škol nazvaná „Putujeme Asií“. Zúčastnily se jí 4., 5. a 6. třídy základních škol a třída zvláštní školy v celkovém počtu 180 žáků. Cílem bylo formou her získat nové znalosti s důrazem na zeměpis, přičemž žáci měli možnost navázat na již získané školní poznatky z občanské nauky, přírodopisu, dějepisu a zeměpisu. Tím hlavním, co tento projekt sledoval, bylo vést děti k etickým hodnotám jako je empatie, solidarita, pomoc, spolupráce a povědomí toho, že ne všude se žije tak dobře jako v České republice.

Děti měly možnost "putovat" po jednotlivých zemích a pomocí her poznávat život v dané zemi. Navštívily tak Japonsko, Izrael, Indii, Čínu, Turecko, Nepál, Indonésii, Bangladéš, Mongolsko a Rusko. V závěru cestování byly pro děti připraveny soutěžní otázky z právě získaných znalostí. Kdo chtěl, mohl vypracovat odpovědi na otázky. Správné výsledky pak byly slosovány a ceny již čekají na svých deset výherců.

Celý tento velmi zajímavý projekt připravila pastorační asistentka farnosti Ledec nad Sázavou, Mgr. Jana Sklenářová. S organizací a přípravou projektu pomáhali žáci z devátých tříd, studenti vyššího gymnázia a tři dobrovolníci z řad farníků. Celá akce se setkala s velkým ohlasem u dětí i učitelů. Ředitel základní školy Jaroslav Kosprdl velmi ocenil takovouto možnost rozšiřování znalostí a vyslovil přání tuto akci zopakovat za rok znovu.

Zuzana Petrášová

Mongolsko, chytání koz; foto: Jana Sklenářová

Turecko, vyšívání koberce, povídání o kávě; foto: Jana Sklenářová

Misijní akce a setkání

Vánoční hra – Termín: 3. 1. 2009 nebo 11. 1. 2009, místo: bazilika Navštívení Panny Marie, Frýdek. Děti z Klubka zahrají stejně jako loni vánoční hru na poděkování všem, kteří se zapojili do pomoci misíím.

Karneval pro misie – Termín: 25. 1. 2009, místo: Tvrz – velký sál, Hluk. Čeká nás karneval plný zábavy a her, výtěžek poputuje na projekt Misijního díla dětí.

Misijní cesta do Zambie – na pozvání místního národního ředitele PMD vycestuje od 25. 3. do 14. 4. 2009 do Zambie delegace z České republiky. Cesty se zúčastní národní ředitel PMD P. Jiří Šlégr, kameraman TV Noe P. Leoš Ryška, SDB a za Radio Proglas Filip Breindl. Skupina navštíví v místních diecézích projekty na pomoc chudým lidem, seznámí se se situací a životem místních lidí a prohloubí již existující dobrou misijní spolupráci. **Prosíme všechny o modlitbu** za požehnání a zdar této misijní cesty, ze které, dá-li Pán, bude vydán filmový dokument, časopis DUHA, putovní výstava a další materiály.

MIŠKA – Misijní škola animátorů
termín: od pátku 24. dubna (začátek v 18:00) do neděle 26. dubna 2009 (konec obědem ve 12:00)
místo: Eljon, Špindlerův Mlýn

Evropské setkání dětí z Papežského misijního díla dětí se Sv. otcem

termín: sobota 30. května, místo: Řím

Celostátní Misijní pouť a Den dětí

termín: sobota 30. května, místo: Česká Třebová

Charitní listy

Domov svatého Josefa v Žirči

Jediné zařízení v republice

Od roku 2001, kdy v prostorách barokního kláštera v Žirči Oblastní charita Červený Kostelec zahájila léčbu nemocných roztroušenou mozkomíšní sklerózou (RMS), zůstává i nadále jediným zdravotnickým a sociálním zařízením lůžkového typu, které se takto nemocným lidem cíleně věnuje. Zájem pacientů stále narůstá, v celé republice je zhruba 14 tis. nemocných, v různých stádiích choroby. Řada lidí je ještě soběstačných, chodících, třeba pomocí berlí nebo chodítka. Největší výskyt prvních ataků této choroby (slabost, potíže s udržení rovnováhy, zrakové problémy, chvění a třes rukou, omezení hybnosti) je mezi 20. a 40. rokem života, ale přichází i později. Postihuje více ženy než muže.

Domovské prostředí

Domov sv. Josefa má tři oddělení, jedno je určeno pro trvalé pobyty, to jsou sociální pobyty pro lidi, kteří nemají odpovídající rodinné zázemí. Krátkodobé zdravotní a odlehčovací pobyty jsou zaměřeny především na rehabilitaci (na obr.) včetně vodoléčby a na další doplňkové terapie, jako arteterapie, ergoterapie, muzi-

koterapie, psychoterapie a duchovní péče. „Snažíme se tady vytvořit domácí prostředí, aby u nás byli lidé spokojení. Mnohdy to je tak, že pokud někdo z rodiny pečuje o nemocného RS, je po čase unavený jak po stránce fyzické, tak psychické. U nás je pak pacient spokojený, chválí si vstřícný přístup, to, že si ho tady všichni váží, a cítí se tady někdy i lépe než doma. Rodina naopak využije tento čas pro nezbytný odpočinek. Opakovaně se k nám na krátkodobé pobyty vrací okolo dvou set nemocných. Už při odjezdu z jednoho pobytu si mnohdy podávají přihlášku na následující pobyt,“ říká vedoucí Domova sv. Josefa Ing. Václav Osladil.

Život radostný a smysluplný

Přestože je tato choroba nevyléčitelná, dá se s ní bojovat a její progresi tak účinně snížit. Základem pro to je dobrý životní režim, řádné návyky, co se týče stravování, pitného režimu, dostatek vitamínů, minerálních látek, blahodárný je dle pana Osladila i přiměřený pobyt na sluníčku či pohyb ve zdravém přírodním prostředí, které okolí Domova skýtá, ale především: „Když se sám nemocný snaží být aktivní, dodržuje životosprávu, snaží se rehabilitovat, cvičit, má pozitivní vztah k životu, nerezignuje, nekouří, pak je předpoklad, že se dokáže uchovat v soběstačném stavu co nejdéle. Naším úkolem je, abychom i ty, kteří mají třeba slabší povahu, aktivizovali a na-

pokračování na str. 14

Tříkrálová sbírka 2009

...když dobré skutky rozkvétají

Počátkem ledna 2009 opět vyjdou do ulic koledníci se zapečetěnými pokladničkami.

Dobročinnou akci Tříkrálová sbírka pořádá Charita ČR v celostátním měřítku již podesáté. Sbírkou doprovází Tříkrálový koncert, který v neděli 4. ledna od 17 hod. v přímém přenosu odvysílá ČT 1 a ČRo 1 - Radiožurnál.

V naší diecézi se s tříkrálovými koledníky setkáte nejvíce v době od 2. do 11. ledna 2009. Královéhradeckým koledníkům požehná otec biskup Mons. Dominik Duka OP v úterý 6. ledna v 8 hod. v katedrále Sv. Ducha.

Tříkráloví koledníci přinášejí lidem radostnou zprávu o příchodu Boží lásky na svět. Přitom prosí o dar na pomoc lidem v nouzi. Skupinky tří králů chodí podle tradice od domu k domu nebo koledují v ulicích. Finanční příspěvky vybírají do úředně zapečetěné kasičky opatřené charitním logem a obdarovávají dárce drobnou pozorností. Vedoucí skupinky je vybaven průkazem koledníka.

Výtěžek sbírky je tradičně určen především na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším potřebným, a to zejména v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu sbírky je určena na humanitární pomoc do zahraničí. Například koledníci v Červeném Kostelci budou vybírat příspěvky na zdravotnický materiál a vybavení Hospice Anežky České. V Hradci Králové a okolí budou občané přispívat na podporu Domova pro matky s dětmi, na Pardubicku na podporu domácí hospicové péče.

O dalších záměrech charit a také doprovodných akcích sbírky více na www.hk.caritas.cz/tsb.php nebo na str. 15 v rubrice Kalendář na leden. Aktuální průběh sbírky v celé ČR sledujte na www.trikralovasbirka.cz a www.charita.cz.

Jana Karasová

Do sbírky lze přispět také prostřednictvím dárcovské SMS ve tvaru

DMS KOLEDA na číslo 8777

anebo bank. převodem nebo poštovní poukázkou na konto: 33001122/0800 u České spořitelny.

Pomoci můžete také sledováním
TŘÍKRÁLOVÉHO KONCERTU

v neděli 4. 1. od 17 hod.

na ČT 1 a ČRo 1 - Radiožurnálu

Účinkují: Ewa Farna, Gypsy.cz, Miro Žbirka, Zuzana Smatanová, Beat up

Moderují: Josef Pejchal a Radka Coufalová

Koncert pořádá Charita ČR v MD Brno.

pokračování ze str. 13

Domov svatého Josefa v Žirči

bídli jim vše, co patří k životu, aby byl radostný a smysluplný.“

Tříkrálová sbírka

Výnos z Tříkrálové sbírky 2008 dosáhl téměř 82 tisíc, pan Osladil je spokojený: „Pomohlo to, nakoupili jsme, co jsme potřebovali - antidekubitní matrace a kartotéku zdravotní dokumentace.“ Peněz ale není nikdy dost. „Oslovujeme různé nadace a organizace, projektů jsou desítky. Žádáme i úřady jiných krajů a obcí, odkud pacienti přicházejí. Jiná alternativa v republice není, do jisté míry se některá zařízení věnují neurologickým chorobám, ale není to specializované na RS, blíží se tomu Lázně Klimkovice na Moravě nebo Kladruby či Malvazinky v Praze, ale obecně lázně i některá jiná zařízení mají problém s přijetím inkontinentních pacientů, což u nás není bariérou pro přijetí.“

Dobrovolníci

V nabídce kulturních akcí pro své klienty asi málokterá organizace Domov sv. Josefa překoná. „V příštím týdnu přijede naše častá pacientka z Prahy a už dopředu nahlásila, ať s ní počítáme na všechny akce, které máme v nabídce, že se všech chce zúčastnit.“ A právě tady přichází velká pomoc od dobrovolníků ze sdružení Arnika ve Dvoře Králové pod vedením paní Jany Štěpánové. Lidem na vozíčku jsou tito dobrovolníci k dispozici při návštěvách divadel, kin nebo i při cestách za nákupy, při výletech do ZOO, na hrady, zámky... „Je to dnes již vzácné, že tady takoví lidé jsou a že pomáhají,“ uzavírá pan Osladil.

Vladka Dobešová

Domov sv. Josefa v Žirči

můžete podpořit i prostřednictvím dárcovské SMS ve tvaru:

**DMS DOMOVJOSEF
na číslo 87777.**

Za každou SMS zaplatíte 30 Kč a Domov sv. Josefa, nestátní zdravotnické zařízení pro nemocné roztroušenou sklerózou v Žirči u Dvora Králové n. L., obdrží 27 Kč. Získané finanční prostředky budou sloužit pro provoz a rozvoj Domova.

Více na www.domovsvatehojosefa.cz nebo www.darcovskasms.cz.

Děkujeme!

ZEPTALI JSME SE...

Most. Rev. Dr. Bernarda Morase

– indického arcibiskupa z Bangaloru, který je dlouholetým partnerem Diecézní charity Hradec Králové v projektu Adopce na dálku®. V listopadu 2008 arcibiskup Moras navštívil naši diecézi a setkal se také s českými studenty.

Jaká byla setkání s českými studenty?

První setkání bylo se studenty základní školy. Byli to mladší žáci a žákyně a připadal jsem si, jako bych byl jedním z nich. I když šlo ještě o malé děti, snažil jsem se jim vysvětlit důležitost vzdělání

pro život člověka. Poté jsem absolvoval besedu se studenty střední školy. Z jejich otázek bylo patrné, že mají o Adopci na dálku® zájem a jsou přesvědčeni, že je dobré takové projekty podporovat. Zajímali se jak o jeho průběh, tak i o život v Indii.

Co je nového v projektu Adopce na dálku® v Indii?

Pokračujeme v tomto projektu a počet podporovaných dětí stále roste. V současné době se mimo jiné hodně věnujeme dětem, které právě dokončují povinnou školní docházku. Snažíme se je připravit na studium vyššího stupně, zejména na profesní kurzy, jako např. ošetrovatelství, zdravotnické kurzy apod. Učíme je také, jak se prosadit ve společnosti.

Dárci nám často volají a ptají se na situaci v Indii v souvislosti s násilím proti křesťanům. Došlo už k nějakému posunu v řešení tohoto problému?

Bohužel u nás v nedávné době došlo k několika útokům na kostely a křesťany v severní Indii a také ve státě Karnataka. Za útoky stojí skupiny fundamentalistů. Církev v Karnatace tyto útoky odsoudila a sjednotila se v boji proti takovému násilí. Požádali jsme o pomoc zástupce vlády. Teď se situace trochu uklidnila. Vláda nařídila soudní prošetření útoků, aby vypátrala, kdo přesně je za útoky zodpovědný. Až to zjistí, provedou státní úřady nápravná opatření.

Jak vám mohou pomoci naši lidé?

V tomto případě hlavně tím, že nám zachovají přízeň, podporu a budou na nás myslet ve svých modlitbách. V další rovině pak tím, že vždy budou odsuzovat takové násilné a teroristické útoky nejen proti křesťanům, ale jakýmkoli minoritám. Protože Indie je sekulární stát a dnes tu žijí společně lidé hinduistického, křesťanského i muslimského vyznání. Naši obyvatelé by měli mít svobodu náboženského vyznání. A tak je v případě zmíněných násilných útoků důležitý projev solidarity České republiky a dalších zemí světa s obyvateli Indie.

Mohou zmíněné nepokoje narušit průběh projektu Adopce na dálku® a jsou podporované děti v bezpečí?

Nemá to žádný vliv na průběh projektu. Je fakt, že skupiny fundamentalistů, které za útoky stojí, nechtějí, aby byli chudí lidé vzdělání. Ale chudé děti se musí také vzdělávat, jinak by v budoucnosti docházelo k více a více takovým útokům. Protože na jedné straně by přibývalo bohatých, na druhé zase chudých, a propast mezi nimi by se jen více a více prohlubovala. Je nutná změna, a proto prosazujeme, aby chudí lidé měli přístup ke vzdělání.

Děkuji touto cestou všem dárcům a všem, kteří jsou zapojeni do projektu Adopce na dálku® a pomáhají chudým dětem z diecéze Belgaum a Bangaloru. Chtěl bych je ujistit, že jejich podporované děti a jejich rodiny v Indii jsou v pořádku a v bezpečí. Dále bych chtěl ujistit všechny dárcy, že obě indické diecéze Belgaum i Bangaloru používají darované finanční prostředky ze 100% na úhradu nákladů školní docházky chudých podporovaných dětí v Indii.

připravila Jana Karasová

AKTUALITY

Oblastní charity poskytují domácí hospicovou péči v Kraji Vysočina

HAVLÍČKŮV BROD: Slavnostní zahájení činnosti středisek Domácí hospicové péče se konalo 27. listopadu 2008 v Oblastní charitě Havlíčkův Brod. Domácí hospicová péče je nová služba, kterou poskytují všechny oblastní charity v Kraji Vysočina. Využít tuto službu tedy můžete na Jihlavsku, Třebíčsku, Žďársku, Pelhřimovsku a Havlíčkovobrodsku.

Slavnostního zahájení, které se za všechny oblastní charity konalo v Havlíčkově Brodě, se zúčastnila sedmdesátka návštěvníků z řad zástupců měst, obcí, lékařů a charitních pracovníků, kteří se chtěli o této službě dozvědět více.

Domácí hospicovou péči spíše po stránce teoretické představila MUDr. Magdalena Chvilová Weberová. Její myšlenka, že na začátku ani na konci života bychom neměli být sami, zaujala téměř všechny přítomné. Právě možnost strávit poslední dny a týdny života doma a mezi svými blízkými je podstatou domácí hospicové péče. „Bez podpory lékařů a zdravotních pojišťoven nemůže tato péče fungovat,“ zdůraznila jeden z nejdůležitějších předpokladů MUDr. Chvilová Weberová. Domácí hospicová péče není jen o péči lékařů a zdravotních sester, ale její nedílnou součástí jsou sociální služby. Ať již ve formě odlehčovací služby či sociálního poradenství, pomoci duchovní či psychologické.

Po praktické stránce domácí hospicovou péči představila Jana Fialová, zdravotní sestra z Oblastní charity Třebíč. Seznámila přítomné s konkrétní péčí o paní v závěrečném stadiu onkologického onemocnění.

Krátce pohovořil stávající krajský radní pro sociální věci Bc. Petr Krčál a jeho předchůdce Bc. Jiří Vondráček, který stál u zrodu této myšlenky, jež byla v září letošního roku podpořena zastupitelstvem kraje. Za lékaře promluvil ředitel Nemocnice Havlíčkův Brod MUDr. Vít Kaňkovský.

Mons. Josef Suchár, prezident Diecézní charity Hradec Králové, přečetl krátký příběh o tom, že i poslední týdny života, byť jsou spojeny s fyzickou bolestí a vidinou konečnosti života, mohou být prožity s láskou a smířením. Poté biskup královéhradecké diecéze Mons. Josef Kajnek spolu s přítomnými kněžími požehnal práci a prostorům pro domácí hospicovou péči (na obr.).

Návštěvníci si mohli prohlédnout dezinfekční místnost, kancelář domácí hospicové péče a zdravotnické pomůcky, které si mohou rodiny při péči o nemocného doma zapůjčit. (Hana Fikarová, www.charitahb.cz)

KALENDÁŘ NA LEDEN

Vánoční pásmo - Betlémská hvězda

Skautské divadlo

4. 1. od 15 hod.

Husův sbor (Denisova ul.) Jičín

Pořádá: Oblastní charita Jičín

Tříkrálové koncerty

3. 1. v 17 hod.

kostel sv. Jakuba, Česká Třebová

Vystoupí dětský sbor Kajetánek
a smíšený pěvecký sbor Bendl

Pořádá: Oblastní charita Ústí nad Orlicí

6. 1. v 18 hod.

kostel Nanebevzetí Panny Marie, Ústí nad Orlicí

Cecilská hudební jednota: A. Václav Michna
z Otradovic: Vánoční muzika
sbormistr: Cecílie Kubátová

DPS Čtyřlístek: Pásmo koled Karla Steckera
sbormistr: Lenka Lipenská

J. J. Ryba: Česká mše vánoční „Hej, mistře!“

Studentský symfonický orchestr DECAPODA

ZUŠ Jar. Kociána Ústí n. Orlicí

Smíšený pěvecký sbor Alou Vivat Ústí n. Orlicí

dirigent: Miluše Barvínková

Pořádají: Oblastní charita Ústí n. Orlicí, Římskokatolická farnost-děkanství Ústí n.O., ZUŠ Jar. Kociána Ústí n.O.

10. 1. v 19 hod.

AC klub (Heyrovského ul.), Hradec Králové

Účinkuje skupina OBOROH

Pořádá: Oblastní charita Hradec Králové

10. 1. v 18 hod.

kostel Narození sv. Jana Křtitele, Přibyslav

Pořádá: Oblastní charita Havlíčkův Brod

Živý betlém

8. 1. od 15 hod.

Třebíšovská ul. (v zahradě bývalé MŠ), Kutná Hora

Zpívání andělíčků, tanec hvězd, klanění Tří králů...

Pořádá: Oblastní charita Kutná Hora

10. 1. od 9:15 hod.

Horní náměstí, Humpolec

Tradiční představení živého betlému zahájí Tříkrálovou sbírku 2009 v Humpolci.

Průvod králů na koních

10. 1. Polička

Průvod vychází v 8:50 hod. ze sídla poličské Oblastní charity (Vrchlického 22), v 8:55 hod. požehnání koledníků před farním úřadem – Vyslání do světa.

Pořádá: Oblastní charita Polička

Čtvrtý z mudrců

11. 1. v 16:30 hod.

u zvoníčky kostela sv. Jakuba Velká Losenice

Představení „Čtvrtý z mudrců“ již posedmé završí Tříkrálovou sbírku ve farnosti Velká Losenice.

Pořádá: Římskokatolická farnost Velká Losenice.

XIII. Charitní ples**7. 2. ve 19:30 hod.****sál Orlovný Letohrad***K tanci a poslechu bude hrát
léty osvědčená***SKUPINA COMBI***z Rychnova nad Kněžnou.**O předtančení se postará***SKUPINA SCÉNICKÉHO****TANCE** ze Žamberka*pod vedením pí Michálikové.**Nejednoho hosta určitě**potěší bohatá tombola**a výborná kuchyně.*

I letos jsme požádali **Nadaci Divoké husy** o zdvojnásobení výtěžku plesu. Ten bude použit na rozšíření nabídky **Regionální půjčovny kompenzačních pomůcek Letohrad**.

Posláním tohoto projektu je umožnit lidem se sníženou soběstačností žít běžný život ve svém přirozeném domácím prostředí. Díky zapůjčení vhodné kompenzační pomůcky můžeme maximálně zkrátit dobu pobytu klienta v nemocniční či ústavní péči a zamezit izolaci a vyloučení ze společenského života.

Pořádá: Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

Kontakt: tel. 465 621 281
nebo www.uo.caritas.cz.

Dárcovská SMS

projekty Oblastní charity Hradec Králové můžete podpořit i dárcovskou SMS ve tvaru:

**DMS CHARITAHK
na tel. číslo 87777.**

Cena jedné SMS je 30,- Kč, Oblastní charita Hradec Králové obdrží 27,- Kč. Tuto službu zajišťuje Fórum dárců. Takto získané finanční prostředky budou použity na podporu projektů Oblastní charity Hradec Králové, o kterých se bližší informace dozvíte na www.hk.charita.cz/ochhk.cz.

Děkujeme !!!

Více o dárcovství na
www.darcovskasms.cz.

pokračování ze str. 15

AKTUALITY**Návštěva z Indie**

HRADEC KRÁLOVÉ: V listopadu zavítal na týdenní návštěvu České republiky indický arcibiskup Most. Rev. Dr. Bernard Moras z Bangalore, který je dlouholetým partnerem Diecézní charity Hradec Králové v projektu Adoptce na dálku®. V den státního svátku 17. 11. se indický arcibiskup Most. Rev. Dr. Moras setkal s diecézním biskupem Mons. ThLic. Dominikem Dukou OP a zúčastnil se tradiční mše sv. za oběti totalitních režimů v katedrále Sv. Ducha.

Projekt Adoptce na dálku®, který pomáhá již téměř 3500 chudým dětem v indické Karnatace získat vzdělání, podporují přes Diecézní charitu Hradec Králové tisíce dárců, mezi nimi také více než 70 organizací a škol. V průběhu své týdenní návštěvy se proto indický arcibiskup setkal s žáky Církevní ZŠ Borohrádek (na obr., foto: K. Gužíková) a se studenty SOŠ Veterinární Hradec Králové, která je již zapojena do projektu Adoptce na dálku® a podporuje chudou indickou školačku ve vzdělání.

V předvečer svého odjezdu se indický arcibiskup zúčastnil benefičního koncertu Evy Pilarové, který uspořádalo Biskupství královéhradecké v rámci Celostátního setkání animátorů seniorů v Novém Adalbertinu. Z jeho výtěžku 9 tisíc Kč bude podpořen projekt „Domky pro chudé“ v Indii. Tento návazný projekt Adoptce na dálku® již pátým rokem realizuje partnerská indická diecéze Belgaum na území státu Karnataka. Jde o výstavbu a opravu domků pro chudé rodiny bez důstojného přístřeší. V rámci tohoto projektu bylo už postaveno nebo opraveno více než 40 domků. Projekt „Domky pro chudé“ podporují také dárci Adoptce na dálku® a další donátoři. Tento projekt byl podpořen též z Tříkrálové sbírky. (Jana Karasová, www.hk.caritas.cz)

Mudrcové z východu mluvili s Herodem v poličské Charitě

POLIČKA: Trochu jinak, než tomu bylo předcházející léta, připravila 28. 11. 2008 Oblastní charita Polička tradiční předadventní výstavu „S vůní vanilky“. Na 500 návštěvníků, děti z mateřských a základních škol a veřejnosti, na ní tentokrát zhlédlo tři biblická minipředstavení.

„V minulých ročnících jsme našim návštěvníkům představovali ukázky tradičních lidových řemesel, např. drátkování, řezbářství nebo již tradiční zdobení perníčků,“ řekla Alžběta Havlová, vedoucí AC dílen poličské Charity. „Letos jsme to chtěli trochu obměnit, a tak jsme za pomoci dobrovolníků připravili malá divadelní představení, vztahující se k nadcházejícímu adventu,“ pokračovala Havlová. Veřejnost a děti ze všech poličských škol zhlédly postupně příchod Josefa s Marií do Betléma a jejich potíže s hledáním místa (obr. 1), rozhovor mudrců s králem Herodem a nakonec i samotného právě narozeného Ježíška v momentě, kdy mu tři králové z Východu předávali své dary.

Dobrovolníci - mládež z jimramovské farnosti - během dne provedli pro diváky celkem 24 hereckých opakování.

Kromě zhlédnutí divadelních představení si také mohli návštěvníci výstavy nakoupit řadu předmětů pojících se k začínajícímu adventu a blížícím se vánočním svátkům, např. adventní věnce, svícny a výrobky klientů charitních středisek (obr. 2). (Štěpán Plecháček, www.policka.charita.cz)

Vikariátní setkání mládeže v Novém Městě nad Metují

„Tak zítra ve tři čtvrtě na sedm se na vás všechny těším“, řekla den před konáním vikariátního setkání organizátorka této akce, Maruška Štěpánová. Letos se setkání konalo v Novém Městě nad Metují. Akce začínala až o půl desáté, ale my, jako správní a pečliví organizátoři, jsme nezahléleli, a aby bylo vše v pořádku, snažili se do Nového Města přijet o něco dřív. Samozřejmě, to bych nebyl já, kdybych ráno nepřišel pozdě, a proto se odjezd naší přípravné skupinky o „chvilku“ zpozdl.

Setkání se konalo v novoměstském klubu „Mandl“. Je to takový malý útulný dům sloužící k podobným kulturně a duchovně vzdělávacím akcím. Poslední přípravy, zkouška scének, osvětlení a pak už se místnost pomalu plnila lidmi, kteří si na nás udělali čas a přijeli se podívat.

Na hodinách odbilo půl desáté a vikariátní setkání mládeže mohlo začít. První scénka posloužila spíše k utišení přítomných a k navedení do dobré nálady. Po scéně byli přivítáni všichni, kteří byli ochotni přijet, užít si trochu zábavy a duchovně se vzdělávat. Na začátku měl „slovo na den“ jáhen z Červeného Kostelce Jan Hubálek. Hovořil o svém biblickém vzoru a oblíbenci, svatém Lukáši, který v ten den zrovna slavil svůj svátek. A o čem se zde dnes mělo mluvit? Kontroverzní stránky církevních dějin jako upalování čarodějnic, inkvizice, upálení mistra Jana Husa, odpustky, krvavé křižácké výpravy, bohatství církve v his-

torii nebo dokonce děti papežů jsou dodnes oblíbeným terčem pro nejrůznější kritiky křesťanství. O tom všem pohovořil Mgr. Petr Polehla z katedry historie Filosofické fakulty Hradec Králové. Po „tématku“, které bylo mimo jiné doprovázeno skvělou hudbou, následovala diskuze a „pohybovka“ ve středověkém stylu. Dále proběhla prezentace křesťanského webu www.signaly.cz. Na sklonku dopoledního programu dostal každý zúčastněný jako obraz dnešní církve, která je celosvětová a stále mladá a živá, jak bylo vidět i na setkání v Sydney, cizojazyčné kartičky s modlitbami na noční stolek či do peněženky.

Po přestávce na svačinu následoval další bod programu, totiž „chlapské“ a „dívčí“ diskuze pod vedením manželského páru Šimonových. Po odděleném povídání jsme protipólné skupinky spojili a sdělovali si vše, na čem jsme se shodli a co si o opačném pohlaví myslíme.

Ani jsme se neotočili a hned jsme mazali na náměstí do děkanského kostela, zasvěceného Nejsvětější Trojici, kde měla probíhat mše svatá. Po mši, která symbolicky zakončovala dnešní vikariátní setkání, následovala „afterparty“ v altánku na zahradě fary. O občerstvení nebyla nouze, a tak, když už jsme opravdu vyprázdnili všechny talíře, snědli sušenky a ovoce a dosyta se nasmáli, pomodlili jsme se a poděkovali Pánu Bohu za zdařilou akci.

Jakub Staněk, Tomáš Vlček

Církevní Silvestr mládeže v Chotěborkách 2008

Hrátky s míčem; foto: Jana Polívková

Jistě všichni víme, že na slavnost Krista Krále slavíme konec církevního roku. Stalo se již tradicí, že zvláště ve společenstvích mládeže se v tento den pořádá tzv. „církevní Silvestr“. Ani my, královéhradecká mládež, jsme nezůstali stranou a rozhodli se tento svátek strávit na hezkém místě nedaleko Jaroměře v Charitním rekreačním centru v Chotěborkách.

Přijel za námi i náš nový kaplan pro mládež. P. Jan Šlégr. Měl pro nás připravené duchovní slovo, které nás provázelo po celou dobu pobytu. Rozebrali jsme si text prvního žalmu. Život je cesta, po které jdeme a nemůžeme žádný krok vynechat. Je důležité jít stále za Pánem. Měli bychom být jako semínka, která když hospodáři oddělují od plev, vyhodí do vzduchu a jelikož jsou těžká, padají k zemi, zakoření a přinesou užitek. Kdežto pleva odlétne a nenese užitek. Nenechme se tedy odváť větrem a zapusťme kořeny, ať neseme užitek...

Měli jsme i příležitost ke svátosti smíření. Aby se večer nenesl pouze ve vážném duchu následovaly po duchovní obnově nejrůznější hry a písně. O půlnoci jsme zapálili prskavky a poté jsme se šli pomodlit do místního kostela. V neděli jsme se zúčastnili ranní bohoslužby a pak už nás čekal jen úklid a odjezd domů.

Celý víkend jsme prožili v krásném společenství. Měli jsme příležitost se navzájem více poznat a skrze společné modlitby alespoň o trochu přiblížit Pánu. Chtěli bychom poděkovat P. Janu Šlégrovi, že za námi přijel, Diecéznímu pastoračnímu fondu, který nám z části přispěl na tuto akci a spoustu jiných aktivit, které se konaly v uplynulém roce ve vikariátu Hradec Králové, ale ze všeho nejvíc Pánu, který byl stále přítomen mezi námi!

Josef Machek

Vizitace v Josefově a Jasenné

Ve čtvrtek 13. října 2008 ve svátek Svaté Anežky České Přemyslovny, jejíž svatořečení před 19 lety ve Vatikánu v roce 1989 předznamenalo události sametové revoluce, zavítal na pravidelnou vizitaci do farnosti Josefov a Jasenná. Na Obecním úřadu v Jasenné jej v 15 hodin přivítala paní starostka obce Ing. Jitka Slezáková. Jednání byli přítomni všichni tři zástupci ekonomické rady farností Josefov a Jasenná, josefovský pan farář P. ThMgr. Petr Boháč, Ing. Voborník a paní starostka Ing. J. Slezáková, která pana biskupa Dominika Duku informovala o zamyšlené generální opravě krovů i střešy a fasády farního kostela sv. Jiří a odkoupení budovy fary čp. 1 obcí Jasenná. Zastoupeny byly i jasenské farnice paní Ludmila Nejmanová starší a paní Věra Ondrová. Starostka v přítomnosti zdejšího pana faráře P. ThMgr. Petra Boháče obdarovala pana biskupa dvěma knížkami vlastivědy obce Jasenná (1994) a jejího doplnku z roku 2007 i Zpravodajem obcí svazku Metuje.

V Josefově pak od 17. hodiny celebroid v městském empírovém chrámu Nanebevstoupení Páně pan biskup pro farníky mši svatou spolu s dalšími dvěma kněžími P. ThMgr. Petrem Boháčem a P. ThMgr. Ladislavem Hojným, novovopleským rodákem, farářem v Hlinsku v Čechách, a ve své promluvě se pan biskup zaměřil na aktuální odkaz svaté Anežky České, první abatyše Anežského kláštera v Praze, moudré ženy, která dala přednost službě Bohu ve františkánské chudobě před nabízenou mocí, bohatstvím a přepychem české královny v pohnutém 13. století. Po mši svaté informoval pan biskup farníky o aktuálním dění v diecézi a katolické církvi. Poté se pan biskup Duka s pěti desítkami farníků osobně rozloučil srdečným podáním a stiskem ruky u dveří josefovského chrámu.

Jiří Uhlíř

Zpožděnký

Čas od času do redakce dorazí k otištění od čtenářů nejružnější přání a gratulace jejich blízkým. Zatím na ně většinou nezbylo místo, což jistě mnohé z nich zarmoutilo. Chtěli bychom tento nedostatek napravit, a tak stabilně vyhradíme v každém čísle určitý prostor pro podobná přání. Pro toto číslo zbylo několik snad ještě ne zcela promlčených přání:

Dne 4.11.08 byl na Katolické univerzitě ve Wroclawu udělen titul ThDr. duchovnímu správci nekořské farnosti /vikariát Ústí n. Orł./, **P. Andreji Götzovi**. Jde o slavnostní završení poctivého studia s obtížným dojížděním a při náročném vedení farnosti. Kromě tohoto úspěchu zaslouží ovšem ocenění i četné další aktivity P. Andreje: péče o ministranty, práce s mládeží, seniory, biblické hodiny, modlitební setkání, ale také vánoční a velikonoční kantáta a divadlo /provedené i v okolních farnostech/ a další. Blahopřejeme otci Andrejovi a přejeme i ostatním farnostem, aby byly vedeny k bližším a ke Kristu podobným způsobem.

Dne 31. prosince oslavil své životní jubileum **P. Duda**, k jeho 70. narozeninám mu Boží požehnání vyprošují farníci z farnosti Vápno.

Matka Boží pomáhá a zachraňuje

Naše farní rodina si i v letošním roce ve dnech 20. - 21. listopadu při „Pouti záchrany města“ připomínala zázračné zachránění Dvora Králové před Švédy v roce 1646. Stalo se tak na přímlovu Panny Marie. Program připomínkové slavnosti byl tradičně bohatý. Byl zahájen ve čtvrtek 20. 11. „Dnem smíření“. Na slib předků, že ve výroční den záchrany přistoupí alespoň jeden člen rodiny ke svátosti smíření a přijme eucharistického Krista, pamatovali farníci nejen ze Dvora Králové, ale i z okolních vesnic tvořících naši velkou farnost. Při mši svaté pro seniory a nemocné byla udělena svátost nemocných třiceti sedmi farníkům, další nemocné navštívili otec Mariusz a otec Jan v jejich domovech a zdravotnických zařízeních.

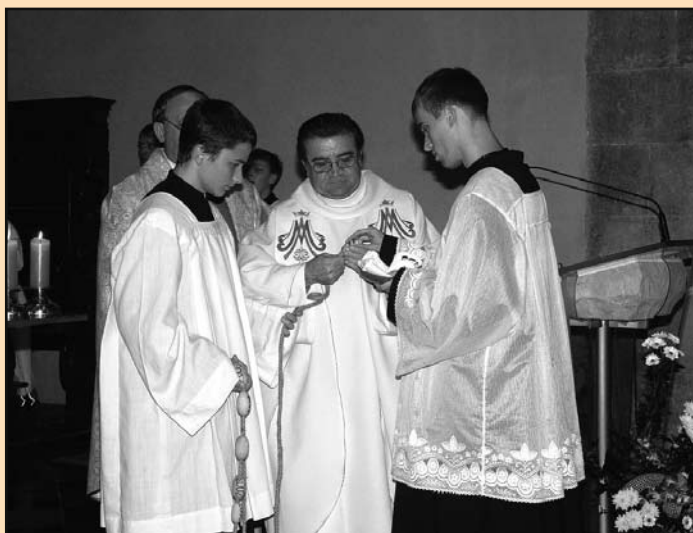
Rada farníků se zúčastnila „hodiny Božího milosrdenství“ zahrnující v sobě modlitbu Korunky k Božímu milosrdenství, a královédvorského růžence. Po ní následoval koncert mariánských písní paní Marie Dittrichové. Večerní poutní vigilie, za hojně účasti farníků i obyvatel města, první den pouti zakončila.

Hlavním poutním dnem byl pátek 21. listopadu. Farníci se sešli u obětního stolu při společných modlitbách již při ranní mši svaté. Večerní slavnostní mši svatou za záchranu města celebroid P. Václav Hegr, kanovník katedrální kapituly při chrámu sv. Ducha v Hradci Králové. Ve své homilii poděkoval Panně Marii za velké Boží divy, k nimž na její přímlovu dochází u nás i ve světě a připomenul, jak mnoho problémů se vyřešilo právě ve dnech svátků a památek Panny Marie. Na přítomné farníky zvláště silně zapůsobila poetická slova sv. Bernarda z Clairvaux: „..... nespouštějte oči z této zářící hvězdy (...) ke hvězdě se dívej, Marii vzývej (...) stále ji měj na rtech, v srdci (...) aby nás v našem společenství spojovala v jedno jako zrnka na růženci“

Dotvrzením toho se pak stalo posvěcení 364. zrnka s letopočtem 2008. Pocty jeho navléknutí na náš královédvorský růženec se letos dostalo sedmnáctiletému Radku Heryánovi, pokřtěnému o letošních Velikonocích.

Hudebního doprovodu slavnostní mše svaté se zhostil náš chrámový sbor a orchestr pod vedením regenschoriho Víta Havlíčka. Dík farníků patří především otci Janovi a otci Mariuszovi a také všem, kteří ochotně věnovali svůj čas a úsilí přípravě a průběhu pouti!

P. Jan Czekala, MSF; administrátor farnosti

Navlékání zrnka růžence; foto: T. Gottwald

Pomůcka: EA, AAL, KODL	ANGLICKÝ HOLUBICE	ČESKÝ ARCHITEKT	SPZ KLADNA	ANTROPOID		OZNAČENÍ ČS. LETADEL	3. část tajenky	Z LEVÉ STRANY	SVĚST		OPADÁNÍ	SPZ BRATISLAVA MĚSTO	ANGLICKÝ JESTLIŽE
POKLOP					OBLEK					SÍŤ OBCHODŮ PRO KUTILY			
DRAVÍ PTACI					ČESKÝ ARCHITEKT					ZARAŽENÝ			
ČÁST ŽENSKÉHO TELA					INICIALY HERCE SOBOTY	4. část tajenky ZKR. SPOJENÝCH NÁRODŮ						OCASY	RADOVAT SE
BABYLONSKÉ BOŽSTVO VOQ			MÁZDRA S LŮVEM							VÝDOJ			
	HMŮTA V ROZTAVENÉM STAVU	JEDNA (POČÍTÁNÍ PŘI POCHODU)	ZAKLADNÍ PLÁN							PÍSMENO F	NÁZEV PÍSMENE		
SPĚCH			AVŠAK		ČERT	ANGLICKÝ DATUM					ÚSTA		
						ŠPANIĚLSKÝ MALÍŘ					PÍSMENO R		
NĚMEC ÚHOR				ČÁSTI MÍSTNOSTI				ITALSKÝ LAKOMÝ	SAMICE PSA				
									RUSKÝ SOUHLAS				
1. část tajenky										RYTINA			
	HUDEBNÍ TELEVIZNÍ STANICE	KERIK	ARABSKÝ SLUHA	TĚŽKÉ KOVY						„Povstaň, rozjasni se, protože ti vzešlo světlo, ...“ (pokračování v tajence)			
SPZ MLADÉ BOLESLAVI				DIVADELNÍ HVĚZDA					CHEMIZNÍ HLINÍKU				
				POVEL KOČIHO									
2. část tajenky						PAPOUŠEK							
DÝCHATELNÁ ATMOSFERA							SPZ OKRESU OLOMOUČ						

Řešení křížovky, včetně uvedení biblické knihy, kapitoly i verše, pošlete na adresu redakce (viz tiráž) do 15. 1. 2009. Odpověď je samozřejmě možné zaslat i elektronickou poštou na adresu: ikd@diecezehk.cz. Vylosovaný úspěšný řešitel od nás získá věcnou cenu věnovanou Karmelitánským nakladatelstvím. Tajenka z minulého čísla: "ve tebe už od mládí doufám" (Ž 71,5) Výherce: Marie Kučerová, Dolní Újezd u Litomyšle

Svatý Pavel - apoštol národů

1. Kolik petropavlovských kostelů včetně zasvěcených alespoň jednomu z apoštolů, společně farních, filiálních i kaplí se nachází v Královéhradecké diecézi?

- a) 52
- b) 5
- c) 10
- d) 17
- e) 103

2. Kolikáté výročí od narození svatého Pavla, apoštola, slavíme?

- a) 2100
- b) 2000
- c) 1900
- d) 2050
- e) 1950

3. Kde se svatý Pavel narodil?

- a) Řecko
- b) Kypr
- c) Turecko
- d) Izrael
- e) Itálie

4. Jak se jmenoval svatý Pavel před změnou jména viz Sk13,9?

- a) Barnabáš
- b) Benjamín
- c) Pavel
- d) Šavel
- e) Presbytes

5. Komu je věnován první zachovaný apoštolský list svatého Pavla?

- a) Soluňanům

- b) Filemonovi
- c) Římanům
- d) Korintánům
- e) Galaťanům

Na vaše odpovědi se těšíme do 15. ledna 2009.

Správné odpovědi z IKD 12/2008:

1) c; 2) a; 3) f; 4) m; 5) s.

Pravidla kvízu 2009: V každém kole je pět otázek, za každou správnou odpověď získáte 1 bod. Po dosažení nejméně 20 bodů jdete do slosování, ve kterém vylosujeme tři výherce.

Diář biskupů

Mons. Dominik Duka, OP

- 4. 1. 9.00 Černíkovice, mše sv. pro Řád sv. Huberta
- 5. 1. 10.00 HK, biskupství, schůze vikářů
- 6. 1. 8.00 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. ze slavnosti Zjevení Páně s vysláním koledníků
- 7. 1. 9.30 Praha, jednání Stálé rady ČBK
- 19. - 21. 1. Praha, 75. plenární zasedání ČBK
- 24. 1. 9.00 HK, Nové Adalbertinum, přednáška o ekumenismu pro DTI
- 12.00 HK, kostel Panny Marie, mše sv. pro diecézní setkání katechetů
- 28. 1. 17.00 Olomouc, klášter dominikánů, nešpory a mše sv., památka sv. Tomáše Akvinského
- 30. 1. 8.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. pro učitele církevních škol

Mons. Josef Kajnek

- 4. 1. 11.00 Pardubice, žehnání tříkrálovým koledníkům
- 5. 1. 10.00 HK, biskupství, schůze vikářů
- 9. 1. 16.00 HK, biskupství, formace trvalých jáhnů
- 15. 1. 17.30 Praha, Arcibiskupský seminář, mše sv. pro bohoslovce
- 17. 1. 9.00 Věžnice, mše sv., přednáška a žehnání Domu pro seniory
- 19. - 21. 1. Praha, 75. plenární zasedání ČBK
- 26. - 29. 1. Velehrad, Pastorece povolání
- 30. 1. 16.00 HK, biskupství, formace trvalých jáhnů

Krátké zprávy

Jmenování:

Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D., moderátor diecézní kurie, byl dne 1. 12. 2008 jmenován generálním vikářem a moderátorem diecézní kurie na následující pětileté období. **Mons. Mgr. Josef Socha**, papežský prelát a dosavadní generální vikář, byl dne 1. 12. 2008 jmenován generálním vikářem s vymezenými kompetencemi na následující pětileté období. **Mgr. Zdeněk Mach**, administrátor v Proseči u Skutče, byl dne 1. 12. 2008 jmenován kaplanem pro mládež vikariátu Chrudim. **ThLic. Jan Šlégr**, spirituál ZŠ a MŠ Jana Pavla II. v Hradci Králové a administrátor excurrando ve Všeštarech, byl dne 1. 12. 2008 jmenován kaplanem pro mládež vikariátu Hradec Králové.

Ustanovení:

S platností od 1. 12. 2008 byl **P. Siard Dušan Sklenka, OPraem.**, kaplan v Želivi, ustanoven výpomocným duchovním ve Světlé nad Sázavou. Dosavadní ustanovení zůstává v platnosti.

Uvolnění z funkce:

Ke dni 31. 10. 2008 byl **ThMgr. P. Marek Marcel Šavel, OPraem.**, administrátor ve Světlé nad Sázavou a vikariátní kaplan pro mládež vikariátu Humpolec, uvolněn z funkce vikariátního kaplana. Ostatní ustanovení zůstávají v platnosti.

Exkardinace:

Od 12. 10. 2008 byl **Mgr. Lic. Mariusz Sobina**, kněz královéhradecké diecéze působící v Polsku, inkardinován do diecéze Sandomierz.

Nové publikace pro varhaníky

Jednota MUSICA SACRA nabízí tyto nové publikace pro chrámové varhaníky:

Varhanní preludia V. – Preludia na písně z Kancionálu – Adventní

Publikace uvádí na každou adventní píseň z Kancionálu několik krátkých preludií, a to v různých stupních technické náročnosti a v různých kompozičních stylech. 30 praktických varhaníků z několika diecézí vytvořilo celkem 88 kompozic, které jsou nahrány na přiloženém CD.

Brož., cena včetně CD 190,- Kč

Varhanní preludia VI. – Preludia na písně z Kancionálu – Vánoční

Publikace uvádí na každou vánoční píseň z Kancionálu několik krátkých preludií, a to v různých stupních technické náročnosti a v různých kompozičních stylech. 30 praktických varhaníků z několika diecézí vytvořilo celkem 92 kompozic, které jsou nahrány na přiloženém CD.

Brož., cena včetně CD 190,- Kč

Publikace jsou k dostání za uvedené ceny v kanceláři jednoty MUSICA SACRA, Grohova 14, 602 00 Brno v pondělí 9 – 12 h, ve středu 9 – 12 h, 13 – 16 h a v pátek 9 – 12 h, kde se rovněž v uvedené době přijímají objednávky osobně nebo na tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz, www.musicasacra.cz. Ve volném prodeji je možno publikace zakoupit v prodejně DONUM (Brno, Petrov 9).

Na březen 2009 se připravuje vydání těchto publikací:

Varhanní preludia VII – Preludia na písně z Kancionálu – Postní; Varhanní preludia VIII – Preludia na písně z Kancionálu – Velikonoční; Varhanní doprovod ke Kancionálu (tzv. zelený) – obecná verze; Varhanní doprovod ke Kancionálu (tzv. zelený) – s dodatkem pro olomouckou arcidiecézi; Varhanní doprovod ke Kancionálu (tzv. zelený) – s dodatkem pro královéhradeckou diecézi.

Setkání učitelů církevních škol

Tradiční setkání učitelů církevních škol královéhradecké diecéze se uskuteční v pátek **30. ledna 2009** v Hradci Králové. Zahájeno bude v 8.30 hod. společnou mší svatou v katedrále Svatého Ducha celebrovanou biskupem Dominikem Dukou a spirituály jednotlivých škol. Poté se účastníci přesunou na Biskupské gymnázium v Hradci Králové, kde je čeká přednáška Marka Orko Váchy a prohlídka školy. Setkání bude zakončeno společným obědem.

Katecheze a Boží slovo

V sobotu 24. ledna 2009 se v Hradci Králové uskuteční další každoroční diecézní setkání katechetů a kněží, kteří se věnují katechezi a výuce náboženství ve farnostech. Program setkání bude vycházet z dokumentu Výklad Bible v církvi a bude se věnovat tématu Katecheze a Boží slovo. Boží slovo je pro nás, křesťany, hlavním pramenem Božího zjevení skrze které poznáváme Boha a roste náš vztah k němu. Proto se mu často věnujeme i v různých společenstvích mimo systematickou katechezi. Patříte-li k animátorům takového společenství, máte-li alespoň základní teologické vzdělání a chcete-li se více dozvědět o tom, jak s Božím slovem „zacházet“, pak se neobávejte přihlásit a zúčastnit se našeho setkání. Srdečně Vás mezi katechety zveme. Jedinou podmínkou účasti na setkání je zaslat předem přihlášku některým z níže uvedených způsobů.

Program:

- 9:00 – 9:20 Zahájení setkání, modlitba chval (zpívané)
 9:30 – 10:30 **Metody a přístupy k výkladu biblického textu**, lektor: doc. Dr. Petr Chalupa, Th.D.
 10:30 – 11:00 přestávka
 11:00 – 11:45 **Přístup k Bibli v katechezi**, lektor: doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.
 12:00 – 13:00 Mše svatá s biskupem Dominikem Dukou OP
 13:15 – 14:30 přestávka na společný oběd a vzájemné sdílení
 14:30 – 16:00 Semináře dle nabídky:
- č. 1: **Desatero v rámci biblického poselství**, lektor: doc. Dr. Petr Chalupa, Th.D.
 - č. 2: **Ukázka metod práce s biblickým textem v katechezi s dospělými**, lektor: doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.
 - č. 3: **Důstojnost ženy**, lektorka: Sr. Mgr. Veronika Barátová z komunity Blahoslavenství
 - č. 4: **Biblické postavy – Nový zákon**, náměty pro práci s mladšími dětmi v katechezi a ve výuce náboženství, lektorka: Mgr. Helena Johnová
 - č. 5: **Využití biblických postav v katechezi – sdílení zkušeností**

Podrobnosti k programu jsou uvedeny na <http://kc.diecezhk.cz> v rubrice Akce.

Přihlášky:

Přihlášky nejlépe hned, nejdéle do 18. 1. 2009 ve tvaru:

DSK jméno farnost č. semináře (náhradní č. semináře)

Příklad: Nováková Sezemice 5 (3). Číslo seminářů jsou uvedena v programu níže. Počet míst na jednotlivých seminářích je omezen na 40. Dojde-li k naplnění kapacity semináře, přihlásíme Vás na seminář udaný v závorce. Pokud se nezúčastníte oběda, prosím, uveďte to v přihlášce jako pátý údaj. Stačí uvést text „O-ne“.

- Formou SMS na číslo 737 215 335. Příjem sms nepotvrzujeme, tento způsob se však osvědčil jako spolehlivý.
- E-mailem na adresu: kc@diecezhk.cz
- Telefonicky: 495 063 420, poštou: Biskupství královéhradecké, Katechetické a pedagogické centrum, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové.

Marie Zimmermannová

Komunita Chemin Neuf a Papežská misijní díla ve spolupráci s Českou křesťanskou akademií Hradec Králové vás zvou na výstavu fotografií:

Čokoládoví lidé

*Obrazy ze života na černém kontinentu
objektivem misionářů.*

12. -25. ledna

Biskupská galerie, Velké náměstí 35/44

Hradec Králové

denně od 9 do 17 hodin.

Vernisáž proběhne dne 12. 1. 2009 od 18.30h.

Vstupné dobrovolné.

www.chemin-neuf.cz

www.misijnidila.cz

Biblická cesta kněží a jáhnů po stopách svatého apoštola Pavla

Pouť je připravena na termín 11. 5. - 22. 5. 2009. Podrobný program byl předán kněžím na celodiecézním kněžském dnu a je k dispozici na internetových stránkách diecéze, případně jej zašleme poštou.

Přihlášky posílejte na adresu:

Biskupství královéhradecké, Diecézní poutní centrum, Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové; e-mail: poutnik@diecezhk.cz

Skautská duchovní obnova

se uskuteční ve dnech 6.- 8. března 2009 v Klokotech u Tábora. Vhodná pro skauty a skautky 15 – 30 let. Jde o akci klidnějšího rázu, s možností se zastavit, modlit se, vést duchovní rozhovor, slavit svátost smíření. Nebude ale chybět ani hra. **Přihlášky přijímá a případné informace poskytne** Vojtěch Kaska – Pady, e-mail: pady@skaut.org.cz, tel. 777853615. Informace je též na: <http://sdo.skauting.cz/>.

Nové Adalbertinum

„Doctrina christiana“ – program vzdělávání veřejnosti – 2. semestr

24. leden 2009

- 9.00 Mons. ThLic. Dominik Duka, OP Teologické předpoklady ekumenismu
- 11.00 Doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc. Šíření křesťanství v římských provinciích I.
- 13.30 Doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc. Šíření křesťanství v římských provinciích II.

Zprávy z ČM Fatimy

První mariánská sobota v únoru – dne 7. 2. víkendový seminář "SFA-DOSVAZE". Příprava na společnou pouť do Izraele s otcem biskupem Dominikem Dukou, která se bude konat v termínu 17. - 24. 3. 2009. Během semináře bohatý program o Svaté zemi.

Přijímáme přihlášky na zahraniční poutě v roce 2009 a mimořádné programy exercicií s P. Eliášem Vellou, P. Anthonyem a P. Jamesem Manjackalem.

Více v programech a na našich internetových stránkách.

Kontakt: Fatimský apoštolát v ČR, č.p. 195, 569 11 Koclířov, tel./fax: 461 543 164, e-mail: fatima@iol.cz; mobil: 731 598 752; www.cm-fatima.cz

Číhošť

„Zde ve svatostánku je náš Spasitel“

Smírné pobožnosti v Číhošti: 10. 1.; 14. 2.

Program: 8.30 Svatý růženec; 9.15 Mše svatá; 10.15 Výstav NSO – soukromá adorace; 12.45 Společná adorace; 13.30 Aktuální rozhovor; 15.30 Ukončení. Příležitost ke svátosti smíření.

Vlaková stanice Leština u Světlé n. Sázavou (vzdálená 6 km), na trati Kolín – Havlíčkův Brod.

Informace: Římskokatolická farma, Číhošť č. 1, tel.: 569 432 782, e-mail: cihost@seznam.cz

Hoješín

Noční adorace v roce 2009 v Hoješíně:

9. - 10. leden, 6. - 7. únor, 6. - 7. březen, 3. - 4. duben, 1. - 2. květen, 5. - 6. červen, 3. - 4. červenec, 7. - 8. srpen, 4. - 5. září, 2. - 3. říjen, 6. - 7. listopad, 11. - 12. prosinec

Kontakt: Školské sestry Hoješín, S. Terezie – tel: 469 676 181, mobil: 723 180 121

Slatiňany

Kněží chrudimského vikariátu a Školské sestry OSF Slatiňany si vás dovolují srdečně pozvat na Modlitby za kněžská a řeholní povolání, které se konají každou 2. sobotu v klášterní kapli, Nádražní ul. č. 153 (asi 200 m od nádraží)

Termíny v roce 2009: 10. leden, 14. únor, 14. březen, 11. duben, 9. květen, 13. červen, 11. červenec, 8. srpen, 12. září, 10. říjen, 14. listopad, 12. prosinec

Program:

9.30 modlitba sv. růžence
10.00 Mše sv.
10.45 Adorace
11.15 občerstvení
11.45 Křížová cesta

Želiv

Duchovní obnovy v první sobotu

Termín: 3. 1. 2009; 7. 2. 2009

Program:

14.00 zahájení; 14.10 přednáška; 15.00 Loretánské litanie; 15.20 adorace Nejsvětější svátosti (možnost svátosti smíření); 16.30 modlitba svatého růžence; 17.00 pontifikální mše sv.

3. 1. 2009 Téma: „Zjevení Páně“ P. Jindřich Zdík Zdeněk Charouz, O.Praem.

7. 2. 2009 Téma: „Život církve na Ukrajině“ Vladyslav Mons. Milan Šášik, CM, mukačevský biskup

Dům setkání Albeřice

rekreační a školící zařízení křesťanského občanského sdružení YMCA Setkání nabízí:

Pletení košíků z proutí – Víkend pro rodinu

16. - 18. 1. 2009

Jedinečná příležitost pro rodiče a jejich děti strávit tvořivý, ale zároveň odpočinkový víkend v křesťanském

společenství, sloužící k prohloubení jejich vztahu. Účastnit se mohou jak pouze maminky nebo otcové s dětmi, tak i celé rodiny, případně i starší rodiče s vnoučaty. Na této akci se můžete naučit, pod vedením zkušeného košíkáře R.Ševčíka, plést z vrbového proutí nebo pedigu a odnést si vlastnoručně vyrobený košík. Současně prožít vzácný čas se svojí rodinou a přáteli, vyplněný nejen tvořením ale i společným sdílením, lyžováním, modlitbou či hrami.

Expedice Arctos – Pololetky pro otce s dětmi

29. 1. - 1. 2. 2009

Dobrodružný a hravý čas pro společné prožívání vztahů otců se svými dětmi, podbarvený atmosférou objevů a dobývání severní točny a reality drsné krkonošské přírody. Vhodný pro děti ve věku 7-12 let.

Zimní rekreace rodin

únor, březen 2009

Nabízí v době školních prázdnin týdenní zimní pobyty rodin v příjemném prostředí křesťanského zařízení a krásné horské přírody, s vynikajícími podmínkami pro zimní sporty, za velmi příznivé ceny. Program je individuální podle zájmů rodin. Některé turnusy mají možnost využít nabídku společných programů. **Bližší informace a přihlášky** i na jiné akce najdete na www.setkani.org nebo u M. Vyletala: ymca@setkani.org, tel: 731 625 615.

YMCA Setkání a Centrum pro rodinu zvou:

k účasti, zejména účastníky kurzů Manželská setkání a všechny zájemce, na **Slavnostní konferenci k 20. výročí vzniku programu Manželská setkání v Československu. Konference se koná 6. - 8. února 2009 v Kroměříži.**

Na sobotním programu dopoledne jsou vystoupení osobností, které jsou úzce spjaté s historií a působením MS (K. Törmä, T. Holub, J. Brtník, T. Kvapil, M. Oujezdská, J. Zeman, L. Bartůšková atd.) na téma „Potřeba a možnosti podpory manželství a rodiny“.

Odpoledne proběhne prezentace jednotlivých kurzů a aktivit MS. Večer je pak vyhrazen společenskému setkání a slavnostnímu plesu účastníků. Vzácnou příležitostí bude možnost setkání s tvůrcem programu Manželská setkání Kari Törmä a jeho manželkou.

Více informací a přihlášku najdou zájemci na www.setkani.org.

Kvíz Z historie katedrál Svatého Ducha

Přinášíme Vám souhrn správných odpovědí a vylosované výherce.

leden

1. Před vznikem královéhradecké diecéze existovalo již dříve na jejím území biskupství v Litomyšli. Kdy bylo toto biskupství založeno? c) 1344

2. Nejstarší zachovaný kostel na území královéhradecké diecéze byl postaven: c) v Malíně (kostel sv. Jana Křtitele)

3. Které české královně je připisováno založení dnešní katedrály Sv. Ducha? a) Elišce Rejčce

4. K čemu sloužilo v katedrále „sedilé“? e) sedadlo pro duchovní při bohoslužbě nebo modlitbě

5. Jedním z prvních oltářů v katedrále byl oltář sv. Linhart. Kdo vzývá tohoto světce jako svého ochránce? e) sedláci, chovatelé koní

únor

1. K čemu sloužilo v katedrále „piscinum“? a) výklenek ve stěně, který nahrazoval křtitelnici

2. Která z manželek krále Karla IV. se zasloužila o bohatou sochařskou výzdobu katedrály? d) Eliška (Alžběta) Pomořanská

3. Ve kterém roce se zmocnili husité vedení knězem Ambrožem Hradce Králové? b) 1420 i c) 1423

4. V katedrále mělo být nějakou dobu pohřbeno tělo husitského velitele Jana Žižky. Kde zemřel? b) u Přibyslavi

5. Mezi nástěnnými malbami v děkanské sakristii z poloviny 14. století vyniká postava sv. Václava. Jak se jmenovali jeho rodiče? d) Vratislav a Drahomíra

březen

1. Co obsahovala středověká kniha s názvem „graduál“? d) proměnlivé menší zpěvy s odpovídajícími gregoriánskými nápěvy

2. Cínovou křtitelnici přinesli do katedrály ze své výpravy husité. Ze kterého kláštera pocházela? b) Podlažice u Chrásti

3. V letech 1437-1448 působil v katedrále administrátor utrakvistické církev M. Jan Rokycana. Kdy zemřel? a) 1471

4. Jedním z nejpozoruhodnějších pozdně-gotických oltářů je oltář „Přibuzenstvo Kristovo“. Které postavy na obraze drží v rukou růženc? b) Ježíš, Josef, Jáchym a Salome

5. Do roku 1623 spravovali katedrálu utrakvisté. na základě jakého rozhodnutí město opustili? d) dekretu o vypovězení všech nekatolických duchovních

duben

1. Jakou úlohu měly v katedrále „bekyně“? c) staraly se o úklid a kostelní prádlo

2. Novogotické pastoforium je připisováno Matěji Rejskovi. Mezi jeho díla nepatří: e) Vladislavský sál v Praze

3. Patronkou města se stala také sv. Rozálie – ochránkyně před morovou nákazou (v roce 1685 se její socha objevuje v katedrále). Podle jakých atributů ji poznáme? c) v e n e c bílých růží, kříž a umrlčí lebka

4. Socha P. Marie Kladské (1641) – ochránkyně Hradce Králové - byla inspirována sochou v polském Kladsku. Jaká významná česká osobnost je v tomto městě pohřbena? c) pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic

5. Ve kterém století byla vedle katedrály přistavěna Bílá věž sloužící jako zvonice? d) v 16. stol.

květen

1. K čemu sloužilo „pastoforium“? b) schránka pro nádobu s hostiemi

2. Ve kterém roce bylo založeno hradecké biskupství? c) 1664

3. Kdo se měl stát prvním biskupem v Hradci Králové? a) Juan Caramuel z Lobkovic

4. Jaké zvíře doprovází sv. Antonína Poustevníka na Brandlově obraze v katedrále? e) vepř

5. Kolik zvonů je ve věžích katedrály? a) 4 (Dominik, Michael, Klement, Václav)

červen

1. Biskup Hannibal vyhlásil v roce 1772 za 2. patrona diecéze sv. Jana Nepomuckého. Ve kterém roce byl tento světec kanonizován? b) 1729

2. V roce 1736 byla dostavěna sakristie a zároveň kaple sv.

Michala. Co toto jméno znamená v překladu? d) kdo jako Bůh

3. V roce 1737 získala katedrála ostatky sv. Klimenta, patrona diecéze. Kdo je objevil a přivezl do Říma? b) Konstantin a Metoděj

4. V roce 1773 byl do katedrály přenesen obraz Petra Brandla: „sv. Antonín Poustevník“. V královéhradecké diecézi se nenachází Brandlův obraz: a) Křest Kristův

5. K čemu sloužil pacifikál? a) kovový kříž s ostatky podávány věřícím k políbení

červenec-srpen

1. V souvislosti s přebudováním města na pevnost vydal roku 1784 Josef II. dekret o přestěhování biskupství a zřízení katedrály v jiném městě. Kde to mělo být? d) Chrudim

2. Kapitule byly v presbytáři vyhrazeny pozdně barokní kanovnícké lavice. Ve kterém roce byla katedrální kapitula zřízena? b) 1664

3. Kdy byl zrušen hřbitov u katedrály? b) 1793

4. Hradecká katedrála nese titul Ducha Sv. spolu s několika katedrálami na světě. Která mezi ně nepatří: e) v Chartres (Francie)

5. Jakou pravomoc má „kanovník penitenciář“? c) může promíjet svátostně tresty za vybrané závažné hříchy

září

1. Na jednom z medailonů v lodi je vyobrazen sv. Vavřinec – patron města. Kolik kostelů a kaplí v diecézi je tomuto světcovi zasvěceno? e) 27

2. Po zrušení hřbitova na poč. 19. stol. byly některé náhrobky zasazeny vně i uvnitř kostela. Koho připomíná nejstarší z nich? b) opatovického opata Hroznatu

3. Kdo je autorem symbolů čtyř evangelistů na kazatelně? c) J. V. Myslbek

4. Od roku 1898 dotvářejí presbytář čtyři nástěnné malby. Která mezi ně nepatří? c) Křest v Jordáně

5. Kdo nosí na řetěze nebo stuze kolem krku pektorál? e) biskup

říjen

1. Regotizace katedrály je dílem architekta Františka Schmoranze ze Satiňan. Který architektonický prvek nově vybudoval? a) biskupskou oratoř

2. 1892 byl instalován pomník vojáků rakouského 18. pěšího pluku, kteří padli ve válce v roce 1866. Které země v této válce stály proti sobě? b) Prusko a Rakousko

3. Jako památník obětem 1. světové války byla instalována do katedrály socha Božského srdce od Čeňka Vosmíka. Od kterého roku je tato úcta rozšířená v celé církvi? b) od roku 1856

4. Na vitrážích v presbytáři jsou vyobrazeni dva starozákonní proroci, kteří předpověděli seslání Ducha Svatého. Byli to: e) Ezechiel a Joel

5. Nejstarším kancionálem užívaným literátským bratrstvem při katedrále byl Mikušův z roku 1470. Co obsahuje kancionál? b) mešní písně

listopad

1. Varhany postavil v roce 1884 K. Schiffner. Kolik píšťal dokáže tento nástroj rozezvučet? a) 2440

2. Kde byl v letech 1939-40 vytvořen novogotický hlavní oltář? b) v sochařské škole v Hořicích v Podkrkonoší

3. Ostatky kterých světců jsou v oltární mense hlavního oltáře? d) Václava, Vojtěcha a Jana Nepomuckého

4. Kdo nosí dalmatiku? b) jáhen

5. Kdo je autorem oltáře, ambonu a sedes? b) Jiří Beránek

prosinec

1. Busta sv. Klementa I., patrona diecéze, je dílem sochaře Vladimíra Preclíka. Kolikátým nástupcem sv. Petra tento papež byl? c) 3

2. Co je to „pluviál“? a) široký plášť v liturgické barvě

3. Kdo je autorem novodobé křížové cesty na jižní a severovýchodní stěně chrámu? f) Ludmila Jandová

4. Kolik krypt se nachází pod katedrálou? m) 4

5. Katedrálu navštívil také papež Jan Pavel II. Ve kterém roce? s) 1997

Vylosovaní výherci:

1. cena:

Ing. Jaroslav Novotný, HK

2. cena:

Pavel Matějčíček, Dolní Dobrouč

3. cena:

Marta Marešová, Žamberk
Všem vylosovaným blahopřejeme a věříme, že je výhra potěší.

Proglas

Proglas je možné v královéhradecké diecézi naladit na frekvencích **93,3 FM z Pradědu** nebo **97,9 FM z Ještědu**. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím Internetu nebo skrze satelit. Informace najdete na www.proglas.cz. Jestliže máte zájem dostávat zdarma podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.

Barvínek si v měsíci lednu pro vás připravil: 6. ledna v 16 hodin se ocitnete s hlavou v oblacích a nohama taky. Absolvovali jsme cvičný let s budoucím pilotem Václavem Soukopem. Co všechno musí pilot umět? Má čas se během letu kochat krajinou, nad kterou letí? Další úterý 13. ledna od 16 hodin se podíváme do středu Afriky. Honza Fous absolvoval misie ve Středoafrické republice. O životě na rovníku přišel popovídat i do Radia Proglas.

Kanonické právo v životě církve. Čtrnáctou částí dokončíme 5. ledna v 16 hodin problematiku svátosti křtu. V patnáctém pokračování 12. ledna se budeme zabývat svátostí biřmování. Vzdělávací cyklus naladíte vždy v premiéře v pondělí v 16 hodin a v repríze v neděli v 10.30.

Česko vstoupilo do Evropské kosmické agentury. Co to znamená pro náš každodenní život, co to znamená pro každého z nás? Na jakých programech se můžeme a budeme podílet? Kolik na kosmonautiku vynakládáme – a proč vlastně? Kam dnes kráčí česká a evropská kosmonautika? To jsou otázky, na které pokusí najít uspokojivou odpověď lednové **Kosmické procházky**. Uslyšíte v pondělí 5. ledna v 9.30. Průvodci budou Pavel Chaloupka a Tomáš Příbýl.

Magdazín ve středu 7. ledna nabízí téma: Domácí hospicová péče. Co nabízí tato služba? Komu je určena? Jaké cíle si klade? Na tyto otázky přijde odpovědět paní Ludmila Plátová. Ve středu 21. ledna se dozvíte, kdo je Pečovatel/ka roku 2008. S Mgr. Libuší Roytovou, ředitelkou Diakonie ČCE, Střediska křesťanské pomoci v Praze, které spolu s Českou asociací pečovatelské služby už po šesté vyhlásilo ocenění nejlepších pracovníků v oboru. Magdazín vysíláme ve středu v 9.30, reprizujeme v sobotu v 22.10.

Od 27. prosince až do 16. ledna vysíláme v rámci pořadu **Oktáva** ojedinělý seriál o životě a díle Adama Václava Michny z Otradovic. Ve čtyřech po sobě jdoucích Oktávách vám Michael Pospíšil přiblíží plastický obraz Adama Václava Michny z Otradovic. Pokud nebudete moci po čtyři páteční večery pořady sledovat, nabídneme Vám je vkuse, ale v mírně zkrácené podobě v rámci nedělního večerního Koncertu vážné a duchovní hudby 25. ledna. Oktávu naladíte vždy v pátek v 16.55.

Vzpomínkově laděný pořad, který formou rozhovoru přibližuje **životní cestu profesora Ludvíka Armbrustera**, nynějšího děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze nabízíme ve čtvrtek 1. ledna ve 22 hodin. Člen České Provincie Tovaryšstva Ježíšova, profesor filosofie, rektor kněžského semináře v japonském Tokiu a čerstvý nositel Medaile za zásluhy o stát v oblasti výchovy a školství věnoval rádiu Proglas střípky svých vzpomínek.

Se sestrou Ludmilou Pospíšilovou OSF budu hovořit o **vzniku a historii Institutu františkánských studií**, který se věnuje formačnímu vzdělávání terciářů, zasvěcených osob a přátel sv. Františka. Hosty budou doc. Ventura a sestrou Lucie Cicncialová, OSF, kteří na IFS přednášejí. Tázání budou též účastníci institutu. Zařazujeme do vysílání 14. ledna 2009 od 22 hodin.

Karmelitánské knihkupectví

F. F. Procházky 101, Nová Paka tel.: 493 721 967,

e-mail: nova.paka@kna.cz

Velké nám. 36, Hradec Králové tel.: 495

063 173, e-mail: hradec@kna.cz

Vám nabízí knihy:

Matka Tereza

Pojď, buď Mým světlem

Soukromá korespondence světice z Kalkaty

Brian Kolodiejchuk (ed.)

Kniha, která vychází zásluhou kanadského kněze, někdejšího spolupracovníka kalkatské misionářky a postulátora procesu jejího svatořečení B. Kolodiejchuka, dovoluje čtenářům nahlédnout do soukromé korespondence Matky Terezy. Dosud nepublikované texty, k nimž patří i osobní deník, zápisky z duchovních cvičení, či veřejné promluvy světoznámé nositelky Nobelovy ceny míru poodhalují kontrasty jejího života. Prostota, opravdovost, radost a pokoj, které tato žena kolem sebe šířila, jdou ruku v ruce s mnohými vnitřními zápasy. Titul knihy pak vyjadřuje obsah zjevení, ve kterém samotný Kristus určil poslání misionářčina života: Pojď, buď Mým světlem.

Váz., 479 stran, 299 Kč

Nakladatelství Paulínky

Petrská 9, 110 00 Praha 1

tel./fax: 222 311 206, 224 818 757

e-mail: objednavky@paulinky.cz; 24

hodin denně otevřeno v on-line knihkupectví na www.paulinky.cz

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.

Boží světlo v naší době

Pozvání k prožívání slavností a svátků, tak jak následují v liturgickém roce, spolu s papežem, jenž s myšlenkovou hloubkou a širokým kulturním rozhledem, které jsou mu vlastní, uvažuje o jejich významu v životě moderního člověka.

Váz., 256 stran, 245 Kč

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.

Jan Pavel II. - Můj milovaný předchůdce

Benedikt XVI. nenapsal dějiny pontifikátu Jana Pavla II. ani studii o myšlení svého předchůdce. Nový papež se prostě a zároveň odvážně zařadil mezi zástupy věřících a obdivovatelů, kteří touží vyjádřit Janu Pavlu II. svou úctu a lásku. Z celé publikace vyzařuje pevné a hluboké přátelství mezi dvěma papeži, v dějinách papežství zcela neobvyklé. „*Síla Wojtyłovy víry se potkala s racionalitou dělníka na vinici Páně, která je připravena obhájit důvody křesťanské naděje.*“

Váz., 120 stran, 182 Kč

Valdická kartouza - Uzamčený svět

Historie kartuziánského kláštera ve Valdicích v letech 1627 - 1782

Zámecká galerie Regionálního muzea a galerie v Jičíně
30. 11. 2008 - 1. 3. 2009

Výstavu přibližující tajemný svět jednoho z nejpozoruhodnějších mnišského řádu katolické církve můžete navštívit v galerii Regionálního muzea a galerie v Jičíně. Výstava představuje nejnovější výsledky bádání ohledně valdického kláštera. Mnišský řád kartuziánů založil svatý Bruno roku 1084. V řeholi spojil dva zdánlivě protichůdné způsoby života - poustevnictví a komunitní život. Mniši žili odděleně v domcích se zahrádkou určenou k obživě, scházeli k modlitbám o nedělích a svátcích i k společnému jídlu. Valdický klášter byl založen Albrechtem z Valdštejna v roce 1627. Ten s ním po vzoru významných šlechtických rodů západní Evropy počítal jako s velkolepým mauzoleem pro sebe a svůj rod. Po vévodově zavraždění v Chebu (1634) ho zde jeho blízcí přes mnohé obstrukce a s několikaletým odkladem skutečně pohřbili. Klášteru zůstaly zachovány jeho statky a mniši zde tak mohli nadále působit. Konec kartouze přinesl až dekret císaře Josefa II. z roku 1782. Postupem času chátrající areál koupil v polovině 19. století stát a zřídil zde vězení. Tuto funkci si objekt podržel do dnešních dnů. Výstava je otevřená denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.

Ivetka a hora

Dokumentární film IVETKA A HORA reflektuje fenomén mariánského zjevení na hoře Zvir u obce Litmanová na Slovensku, kde se v letech 1990 – 1995 dvěma dívkám každý měsíc zjevovala Panna Marie. Film mapuje historii zjevení, proměnu hory Zvir v poutní místo, ale je také a především osobním portrétem jedné z vizionářek – Ivety Korčákové. Snímek IVETKA A HORA ve své předpremiéře zahajoval Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava a bylo o něm slyšet i na samém závěru. Vyhrál totiž sekci Nejlepší český dokumentární film. Porotci České radosti, kteří cenu udělili, své rozhodnutí poeticky odůvodnili slovy „film čistým způsobem zprostředkoval kontakt s metafyzikem.“

Film oficiálně vstoupil do kin 20. listopadu 2008, tedy v témže roce, v kterém byla hora Zvir (místo zjevení) prohlášena Prešovským arcibiskupem řeckokatolické církve Janem Babjakem za poutní místo.

Královéhradecké kino Centrál plánuje na leden další promítání tohoto snímku. Film byl vydán i na DVD.

IVETKA A HORA

režie: Vít Janeček, ČR 2008, 84 min

česko – slovensko – rusínská verze

Více o filmu: www.ivetka.net; www.kinocentral.cz

Pierre François-Xavier de Charlevoix

Paraguay v době jezuitských redukcí

Refugium Velehrad-Roma s.r.o., Olomouc 2008,

452 stran, cena 400 Kč

Kniha představuje zajímavý pohled jezuitského historika 18. století na průběh vlastních řádových misí v Latinské Americe. Pierre François-Xavier de Charlevoix se narodil v roce 1682 v Saint-Quintin ve Francii. Do jezuitského řádu vstoupil v roce 1698. V průběhu svého života se dvakrát dostal do zámoří, jednou to bylo do kanadského Quebecu, podruhé pobýval na území dnešních Spojených států. V Evropě se věnoval především uspořádávání materiálu týkajícího se řádových misí. Sepsal historii jezuitských mučedníků v Severní Americe a Japonsku. Jeho životním tématem se však stalo působení patres v Jižní Americe, především zvláštní „státní“ útvar známý jako paraguayské redukce. Zemřel roku 1761 v La Flèche. Na území dnešní Paraguayae začali jezuité svoji činnost na počátku 17. století. Postupem doby se jim dařilo získat důvěru místních obyvatel a započali s rozsáhlou christianizací. Při tom užívali metodu značně odlišnou od dosavadního násilného postupu španělské a portugalské státní moci. Soustřeďují indiány do samostatných obcí, kde je učí nejen křesťanské víře, ale evropskému životnímu stylu jako celku. Obce záhy dosahují hospodářské samostatnosti a jejich výrobky si do kvality nezadají s dováženým zbožím z Evropy. Organizace společnosti připomínala mnoha rysy proto-komunismus. Půda byla z větší části společná a výnosy z ní byly odevzdávány do společné sýpky. Stejně centrálně byla organizována distribuce výrobků a práce indiánů. Platila

všeobecná pracovní povinnost, zároveň se dbalo na právo odpočinku. Vnitřní systém hospodářství byl čistě naturální, bez potřeby peněz. Těch se užívalo pouze v obchodním styku s Evropou. Výnosy z redukcí musely být zpětně použity pro jejich další rozvoj. O zajištění starých a nemocných lidí a také o výchovu dětí se starala obec společnými silami. V čele redukce stáli vždy dva kněží, kteří dohlíželi na provádění prací, zároveň působili jako učitelé a lékaři. Civilní správu řídil corregidor volený společenstvem, dohlížela na něj obecní rada. Ve všech těchto funkcích stejně jako v obecní policii působili domorodci. Redukce rozkládající se na území dnešních států Paraguay, Argentina, Uruguay, Bolívie a Brazílie v době svého rozkvětu čítaly na 131 osad, ve kterých žilo odhadem na 140 tisíc obyvatel. Celek byl podřízen španělské koruně, měl však rozsáhlou míru autonomie. Stát založený na dodržování lidských práv indiánů musel v průběhu své existence čelit soustředěným útokům obchodníků s otroky podporovaných především Portugalskem. V 2. polovině 17. století byla jeho obrana vcelku úspěšná a navíc indiánské jednotky vybavené evropskou výzbrojí představovaly pro Španělsko v jeho koloniální válce s Portugalskem značnou posilu. Karta se však začala obracet a jezuité začali v Evropě ztrácet podporu královských dvorů. Hřebem do pomyslné rakve pozoruhodného sociálního experimentu se stalo nařčení, že jezuité zatajili objev zlatých dolů v Paraguay. Do provincie byli vysláni komisaři, kteří měli převzít území pod státní kontrolu. Neobešlo se to bez krveprolití, ale výsledek byl jednoznačný. Představovalo jej zatčení jezuitů. Po těžkém věznění následovala roku 1767 repatriace do Evropy. Kostely, školy a dílny se díky nezájmu světských úřadů začaly postupně rozpadat a celou oblast zachvátila zřejmá ekonomická stagnace. Živě vyličená historie jedné z významných epoch Jižní Ameriky jistě zaujme i dnešního čtenáře.

LITURGICKÝ ODĚV V PROMĚNÁCH STALETÍ

Stává se, že to co člověk má stále před očima, přestává vidět. Věřící člověk přichází do kostela, aby slavil bohoslužbu a naplnil tak Pánův příkaz: „To číňte na mou památku.“ Prostředí, osoby i děj jsou tak důvěrně známé. Vždyť liturgie má být „dobře zažitou rutinou“, abychom se více soustředili na Tajemství spásy – a hlavně, abychom ho přijali do svého života. Znovu a znovu. Řeč symbolů, vnitřních i vnějších, jak je zakoušíme z liturgie a její tajemné krásy, je tak důležitou cestou pro setkání s Bohem. Vnímat bohoslužbu znamená všimnout si a promýšlet i ony symboly. Zaměříme se proto na stránkách tohoto časopisu na bohoslužebná roucha a jejich pozoruhodný vývoj. Není to ztráta času.

Dát prostor Kristu

„Není kněžské roucho přežitkem minulosti? Proč se vůbec ještě užívá a proč se tak nákladně zdobí?“ ptali se mnozí v bouřlivých dobách liturgické reformy po II.vatikánském koncilu. Otázky však úplně neustaly. Papež Benedikt XVI. na to ve svém díle O duchu liturgie, kterou napsal ještě před svým zvolením do úřadu římského biskupa, odpovídá: „Liturgické roucho, které má kněz oblečené při slavení eucharistie, má především vyjádřit, že nevystupuje jako soukromá osoba, nýbrž že zastupuje někoho mimořádného – Krista. Jeho osobní, individuální rozměr má zmizet a má být dán prostor Kristu“.

Kněžský oděv používaný při bohoslužbách nevypadal vždy tak jako dnes, stejně jako samotný průběh bohoslužby (ritus) prodělal i on bouřlivý vývoj. Odlišně vypadal v dobách raného křesťanství, jinak ve středověku, jinak v baroku a ani dnes není jeho vývoj zastaven.

1. Počátky liturgického odívání (do roku 313)

„Kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem a jeho jméno nevymažu z knihy života“ (Zj 3,5)

Nahlédneme-li do všech starověkých kultur, ať už starého či nového světa musíme konstatovat, že každé náboženství napříč kulturami začalo poměrně záhy užívat pro vykonávání svých náboženských obřadů oděvu odlišného od oděvu běžného života. Byl to právě vnější oděv, který náhodného pozorovatele výrazně upozornil na skutečnost, že je přítomen něčeho mimořádného, protože řada gest a předmětů přešla do náboženských obřadů z běžného života, aby zde získala ještě další smysl: hlubší a duchovní. Bohatými rouchy kněžských tříd se vyznačovaly zvláště starobylé orientální kultury, od Egypta, přes Asýrii, Mezopotámii až po starověký Izrael.

Židé

Vyvolený národ – starověký Izrael – měl těžkou pozici. Obklopen mocnými sousedy vyznávajícími množství bohů byl velmi ohrožen. Byl malý a uctíval jednoho Boha. Svou vnitřní identitu proto opřel o soustavu pevných pravidel pro všechny oblasti lidského života vycházející z Desatera Božích přikázání a dalších dílčích pravidel, jak nám je představuje zvláště Pentateuch. Nepřekvapí tedy, že je tu značná pozornost věnována i vnějšímu bohoslužebnému kněžské třídy – levitů a zvláště velekněze. Podrobné popisy podoby rouch Druhé knize Mojžíšově, kde je jim věnována pozornost hned po Desateru a Ustanovení o oltáři. V 41 verších (Ex 28, 2-43) se zde mj. dozvídáme: „Obrátíš se na všechny zručné muže, které jsem zahrnul dovedností, a oni udělají Áronovi roucha, tak aby byl posvěcen

k zastávání mého kněžského úřadu... Vezmou zlato, fialový a šarlatový purpur, karmazín a jemný len. Udělají efod (tj. oděv velekněze) vyšívaný zlatem z fialového a šarlatového purpuru... ozdobíš jej zasazenými drahokamy, dále uděláš plášť celý z fialového purpuru, uprostřed bude mít otvor pro hlavu... Áron je bude nosit, když bude konat službu, když bude vcházet do svatyně před Jahva...“ Detailnost popisů možná dnešního čtenáře udiví, ale v textu kromě velmi podrobných pravidel pro jejich užívání lze nalézt i zmínky o vyšívaní a zvláště o výrobě zlatých nití. Podobně i v dalších knihách je popisům oděvů věnován dostatek prostoru – pestré roucho bylo např. důvodem k závistí u bratrů Josefových, jsou tu však popisy oděvů králů i prostých venkovanů. Roucha měla také svůj symbolický význam zvláště ve spojení s barvami, roztržení roucha bylo znamením největšího smutku, žíněná roucha se užívala při postu a pokání, zatímco pestré šaty vyjadřovaly radost.

Křesťané

Vnější projevy křesťanské zbožnosti harmonicky navazují na formy starozákonní, kterým daly smysl a naplnění. V jeruzalémském večeradle, kde Kristus před svým utrpením shromáždil své učedníky, a kde s nimi slavil židovské velikonoce – Paschu, nebyl jistě ani Kristus ani učedníci oblečeni do mimořádných oděvů. Evangelia ani ostatní spisy Nového zákona nezmiňují žádné požadavky v tomto směru. Přesto se však můžeme domnívat, že to nebyl oděv úplně všednodenní, protože sváteční rozměr této domácí liturgie vyžadoval roucha nepochybně čistá, nakolik to okamžité poměry dovozovaly stejně jako osoby, které se před paschální večeří umyli (J 13,3-10).

Prvotní křesťanská komunita se po Kristově smrti nevyhýbala jeruzalémskému chrámu ani synagogám. Zároveň se však podíleli na oběti Nového zákona – lámání chleba, eucharistii, jak jim to bylo přikázáno. Zatímco se však židovská velikonoční večeře konala jen jednou ročně, jsme jasně zpraveni o tom, že apoštolové neodkládali slavení eucharistie až na příští rok, ale po Letnicích ji slavili aspoň každou neděli, tj. v den Páně. Tato prvokřesťanská bohoslužba tedy nevyžadovala používání levitských obřadních rouch, ale byla vysluhována v běžném civilním oděvu středních a nižších vrstev obyvatel předního Východu, tedy oděvu z řecko-římského kulturního okruhu. Tak jako židovská starozákonní bohoslužba byla svázána mnohými rituálními předpisy, křesťanská liturgie prvního století byla jejím pomyslným protipólem, žádná daná pravidla neměla, kromě bohoslužby požehnání chleba a jeho rozlámání a požehnání kalicha s vínem, přesně podle Kristova příkladu. Patrně to souviselo i se snahou prvotní křesťanské komunity vymezit se vůči většinové židovské společnosti. Teprve mnohem později spatřovala liturgie církve v Áronově kněžství a ve službě levitů předobraz služebního kněžství Nového zákona, a tak přejala

Zářivá bělost

v pokročilém středověku i některá původně židovská ustanovení.

Již v apoštolských dobách se dostalo křesťanství do Říma. Právě zde, ve známé Řecké kapli (Capella Graeca) v Priscilliných katakombách je zachyceno patrně nejstarší vyobrazení vysluhování eucharistie *Fractio panis* (lámání chleba). Freska vznikla patrně až v průběhu 3. století a zachycuje skupinu mužů v civilním římském oděvu bělostné barvy kolem stolu s žehnacím gestem jednoho z nich nad předloženým chlebem.

Jak vypadal římský oděv těchto let?

Prohlížíme-li si v italských muzeích nebo např. ve vatikánských muzeích sochy císařů a filozofů doby přelomu letopočtu a následných století, mohli bychom nabýt dojmu, že běžným oděvem byla stále ještě klasická tóga a tunika. To by ovšem byla chyba, protože oba zmíněné druhy římského oděvu se používali pouze u císařského dvora a v nejvyšších vrstvách římské společnosti. Efektní řasnatá tóga oblečená na spodní tuniku se v těchto dobách stala již jen ceremoniálním oděvem. Tunika byla spodní plátěné roucho a obvykle sahala až pod kolena, dala se však pro zkrácení přepásat páskem (*cingulum*), zpočátku byla bez rukávů, později zpravidla s krátkými rukávy. Ze slavnostní tuniky, která sahala až po kotníky a měla dlouhé rukávy, se patrně později vyvinula alba. Tóga byla rouchem svrchním, z dlouhého pruhu látky (1,5 x 5-6 m) se kolem těla speciálním způsobem obtáčela. Zvláštní důraz byl kladen především na dokonalé a pravidelné řasení, na ramenou byla sepjata sponou (*fibul*) a část tkaniny bylo možno přehodit i přes hlavu. Přes svoji krásu to však nebyl oděv praktický a nadto byl ještě těžký. V době prvních křesťanů již běžní Římané nosili něco jiného, patrně od Řeků nebo z předního východu přejali široký plášť nazývaný *pálum* (řec. *himation*), který se zhotovoval povětšinou z vlny a záhy si ho oblíbili nejen řemeslníci, kupci a nižší vrstvy, ale vědci a umělci. Kratší plášť (řec. *chlamys*) nosili hlavně vojáci. V Římě se mísily vlivy z celého tehdejšího světa, mnohé kultury obohatily římské odívání osobitým způsobem. Snad původem z Gálie či z Malé Asie byl zvláštní typ pláště zhotoveného obvykle z hrubší a tmavší vlněné tkaniny. Měl oválný tvar s otvorem pro hlavu uprostřed a v Římě byl znám pod označením *paenula*. Tento typ oděvu byl velmi praktický, v dešti se jeden z cípů dal přehodit přes hlavu. Toto roucho se stalo základem pro pozdější svrchní kněžské roucho – *kasuli* (ornát). Rovněž další oděv, který si rychle získal oblibu římských lidových vrstev, byla *dalmatika*, pocházející z Dalmácie (dnešního Chorvatska). Byla to vlastně varianta tuniky, tj. oděv dlouhého košilového střihu s širokými rukávy ušitá z bělostné vlny.

Antický svět, zvláště římské provincie, si oblíbil hlavně tuniku a *pálum*, tj. spodní kratší oděv a plášť. Každá z místních kultur si jejich podobu a zdobení upravila podle místních zvyklostí. Právě v těchto oděvech je zobrazen Kristus se svými apoštoly a mučedníci na nejstarších figurálních výjevech, ať už v katakombách nebo na zlacených sklech či později na sochařské výzdobě sarkofágů. Tak se zlidovělý řecko-římský oděv v římských provinciích, kde se nejvíce šířilo křesťanství, stal základem i pro postupně vznikající oděv používaný při bohoslužbách. Patrně jedním z nejstarších liturgických oděvů je již zmíněná *dalmatika*, toto roucho košilového střihu začali používat římsští jáhni (*diakonoi*), určení ke službě křesťanskému společenství a službě oltáře. Důvod byl ryze praktický – na rozdíl od plášťů (*paenuly* či *pália*) umožňoval mít volné ruce – ruce pro službu.

Antický oděv nebyl příliš zdoben. Velký význam měla u ceremoniální tógy a tuniky u císařského dvora, kromě již zmíněného řasení, především kvalita plátna – a hlavně jeho bělost. Tógy bývaly zdobený svislým pruhem (vetkaným nebo později našitým) tzv. klávem, podle jeho barevnosti a šíře šlo poznat, jak významný je jejich nositel (nejvýznamnější byl purpurový a zlatý klávus *clavus aureus*, který byl vyhrazen pouze císaři, a proto s ním byl v pozdějších letech zobrazován Kristus).

Celý starověký svět si velmi cenil bílých látek. U plátna to byl zdoluhavý proces bělení a u vlny zase kvalita vlákn, co zvyšovalo cenu. Toho si byli vědomi i svatopisci, a tak jak ve Starém, tak i Novém zákoně tuto skutečnost používají v různých významových rovinách: Tak hned v první kapitole píše prorok Izaiáš o čistotě srdce jako nutném předpokladu pravé bohoslužby: „I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna“ (Iz 1,18). „Jeho šat byl zářivě bílý, jak by jej žádný bělič na zemi nedovedl vybělit“ líčí evangelista Marek (9,3) Kristovou roucho v okamžiku jeho proměnění na hoře Tábor, ale patrně nejvíce si „oblíbil“ bílou barvu evangelista Jan. Jeho Apokalypsa je plná barvitých obrazů. Popis Syna člověka (1,13-15) a jeho oděvu připomíná oděv velekněze: „Uprostřed těch svícňů někdo jako Syn člověka, oděný řízou až na zem a na prsou zlatý pás. Jeho hlava a vlasy bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako plamen ohně...“ Kněžským rouchem je oblečeno i oněch 7 andělů (Zj 15,8), stejně jako 24 starců a samozřejmě i mučedníci nosí bělostný šat, vždyť vyprali svá roucha v krvi Beránka (Zj 7,14). Zářivé bílé roucho – znak milosti – je však přislíbeno těm, kteří obstáli ve zkoušce života: „Kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem a jeho jméno nevymaže z knihy života“ (Zj 3,5).

Eucharistie prvních křesťanských staletí, zvláště v neklidných dobách pronásledování byla vysluhována po soukromých domech, které pro tyto účely dávali shromáždění k dispozici majetnější křesťané. Přestože asi ještě u biskupů a kněží nemůžeme hovořit o liturgickém šatu ve vlastním slova smyslu, můžeme právem předpokládat, že věřící kladli důraz na čistotu a zářivou bělost svého oblečení, který z obřadu Lámání chleba učinil právem slavnost. Bělostný oděv měl vést věřícího k úsilí o čistotu srdce, kterou získal obmytím v křestní lázni a oblečením bílého roucha. Církevní Otec sv. Klement Alexandrijský (+216) napomíná věřící, aby k bohoslužbě přicházeli umytí, čistí a skvělí v bílém rouše a vytýká jim, že po bohoslužbě zároveň s rouchem odkládají i zbožné mravy.

Používání zvláštního liturgického oděvu souvisí s postupujícími změnami pohledu na kněžský úřad v jeho třech stupních (jáhenském, kněžském a biskupském) a také s prohlubující se naukou o eucharistii. Liber pontificalis, sbírka množství cenných historických údajů vzniklá v 6. století, připisuje papeži Štěpánu I. (254-257) vydání zvláštního ediktu, ve kterém přikázal kněžím a jáhnům, aby oděv, který používají při bohoslužbách nepoužívali jako každodenní civilní oděví. Zjevně tím reagoval na již rozšířený nešvar nečinit v tom rozdílu. Od okamžiku, kdy služebníci eucharistie začali z úcty k ní používat ve společenství používat jiného než svého všedního oděvu, začal vývoj, který se však rozběhl ve dvou úrovních. Zatímco občanský oděv středních a nižších vrstev se rychle proměňoval, přijímal cizí vlivy (zvláště z pohanského světa), oděv kněžský se proměňoval zvolna. To se však brzy změnilo, v okamžiku kdy byla pronásledovaná křesťanská víra povolena císařem Konstantinem. To si však zaslouží zvláštní výklad.

Radek Martinek
autor je knězem a historikem umění

Lámání chleba (fractio panis), Řím, Priscilliny katakomby, Capella Graeca, poč.3.století

